

Meer ruimte voor sport & bewegen

Sportvisie 2010 – 2020

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 – Meer ruimte voor sport & bewegen.....	4
1.1 Waarom sport én bewegen?.....	4
1.2 Speelveld en spelers	4
1.3 Ontwikkelingen en trends	5
1.4 Signalen uit het veld	8
Hoofdstuk 2 – Wat willen we en hoe gaan we dat aanpakken?.....	10
Inleiding	10
2.1 Dat beweegt Stad.	10
Uitvoeringsprogramma 1: Dat beweegt Stad.:de kaders	16
2.2 Stad. waar iedereen zijn sportieve talent kan ontdekken.....	17
Uitvoeringsprogramma 2: Kwaliteit van het beweegaanbod.....	19
2.3 Stad. waar sporttalenten hun talent kunnen ontwikkelen.....	20
Uitvoeringsprogramma 3: Talent voor Topsport	20
Hoofdstuk 3 – Randvoorwaarden	22
Uitvoeringsprogramma 4: Randvoorwaarden	22
Hoofdstuk 4 – Participatie en communicatie.....	23
Financiën	24
Samenvatting.....	26
Literatuurlijst	28
Bijlage 1	29
Bijlage 2.....	30

Bijlage 3.....	30
Bijlage 3.....	31
Bijlage 4.....	33
Bijlage 5.....	35
Toelichting op de rijksmiddelen en de sportaccommodaties	35
Bijlage 6.....	37
Planning uitvoeringsprogramma's	37
Bijlage 7.....	38
Bijlage 4	32
Bijlage 5	34
Bijlage 6	36
Bijlage 7	37

Inleiding

“Alles is in beweging,” aldus de Griekse filosoof Heraclitus. Ons sportbeleid is daar in vele opzichten een tekenend voorbeeld van.

De laatste jaren ging veel aandacht uit naar het inhalen van achterstanden in het beheer en het onderhoud van sportaccommodaties. Nu is het moment om de aandacht te verleggen naar de toekomst.

In deze *Sportvisie* kiezen we de richting waarin we het sportbeleid de komende jaren willen ontwikkelen. De *Sportvisie* is daarmee een document dat kan worden gebruikt als toetsingskader voor strategische beleidsontwikkeling op het gebied van sport en bewegen voor de periode 2010 – 2020. De *Sportvisie* is ook nodig als kader voor de invulling van de sportieve ruimte bij de uitwerking van de structuurvisie ‘Stad op Scherp’. En de visie biedt input voor beleidsterreinen met directe raakvlakken zoals het groenstructuurplan ‘Groene pepers’ en het gezondheidsbeleid ‘Gezonder zorgen’.

We beginnen niet met een onbeschreven blad. In 2002 schreven we de sportvisie *In naam van de sport*, een jaar later aangevuld met een *Richtingennotitie*. In 2005 verscheen de accommodatienota *Sport in Beeld*, aangevuld met *Sport op Orde* begin 2008. En we werkten een nieuw subsidie- en tarievenstelsel uit dat vanaf 1 augustus 2008 in werking is getreden. Veel uitgangspunten die we in deze nota’s beschreven zijn nog steeds actueel. In de loop der jaren is bovendien met rijksregelingen aanvullend beleid opgestart. Zo konden mede dankzij de ‘Breedtesportimpuls’ (2000) sportcoördinatoren op Vensterscholen worden aangesteld en lopen er nu dankzij de regeling ‘Buurt, Onderwijs en Sport’ (BOS) in negen wijken Bslim projecten in de stad. Dat zoveel projecten zijn gehonoreerd voor een stad met de omvang van Groningen is uniek in Nederland. De Groninger sport is uniek. En dat willen we koesteren en benutten.

Leeswijzer

In hoofdstuk een maken we duidelijk waarom we de aandacht willen verbreden naar sport én bewegen. We schetsen sportend Groningen en de ontwikkelingen die zich in de sport (gaan) voordoen. Ook beschrijven we de inzichten die uit gesprekken met ‘het veld’ naar voren kwamen. In hoofdstuk twee beschrijven we de ambitie voor de periode 2010 – 2020 en welke stappen tot 2012 gaan zetten om die te verwezenlijken. In hoofdstuk drie maken we duidelijk hoe de communicatie en participatie verlopen. Aan het slot van deze visie vindt u een financiële paragraaf, een samenvatting en enige bijlagen.

Hoofdstuk 1 – Meer ruimte voor sport & bewegen

1.1 Waarom sport én bewegen?

Sporten is natuurlijk en gezond. Sportief bezig zijn heeft over het algemeen een positief effect op hoe je je voelt. We willen dat Groningen een aantrekkelijke stad is om te sporten en te bewegen. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk mensen aan het sporten te houden en te krijgen. Sporten is dus een doel op zich.

Daarnaast waarderen we sport als een middel. Sport wordt ingezet om gezondheid en integratie te bevorderen en de sociale samenhang te vergroten. Het kan risicogedrag van jongeren helpen ombuigen en het zelfbeeld van mensen positief beïnvloeden. Sport en spel zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen: Schoolprestaties worden beïnvloed en spelenderwijs leren kinderen om te gaan met normen en waarden. Sport heeft daarnaast een economische waarde en zij creëert werkgelegenheid.

Het stimuleren van sportdeelname is een goede manier om mensen meer in beweging te krijgen. Dat is belangrijk, omdat overgewicht en de gevolgen daarvan een groot gevaar voor de gezondheid vormen. Het gaat echter ook om de andere lichaamsinspanningen in het dagelijkse leven. Mensen kunnen meer aan sport doen, maar per saldo minder bewegen omdat ze de dag grotendeels zittend doorbrengen (in de auto, voor de televisie of achter de computer). Daarom spreken we over sport én bewegen. 'Bewegen' omvat méér dan sport alleen. 'Bewegen' benadrukt het ongeorganiseerd en/of individueel bewegen in de openbare ruimte, maar ook het bewegen in het dagelijkse leven.

Sporten en bewegen dragen in belangrijke mate bij aan de ambities uit ons collegeprogramma: "sociaal, sterk, duurzaam":

- 'Sport en bewegen' verbindt Stadjsers met elkaar. Sporten en bewegen is leuk en daarom zoeken mensen elkaar op om te sporten, om als vrijwilliger betrokken te zijn, om sporters aan te moedigen. Het versterkt de sociale samenhang, de integratie en maatschappelijke participatie.
- 'Sport en bewegen' versterkt een goed woon- en leefklimaat in de wijk. Een goed basisniveau van voorzieningen om te sporten en te bewegen dichtbij huis vergroot de leefbaarheid.
- 'Sport en bewegen' bevordert dat kinderen een actieve en gezonde leefstijl ontwikkelen.
- 'Sport en bewegen' draagt bij aan de sociale en cognitieve ontwikkeling en betere schoolprestaties van kinderen en beperkt de schooluitval.
- Kennisontwikkeling op het gebied van sport, bewegen en gezondheid in de stad is groot bij UMCG, Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool.
- Door sport en bewegen kunnen Stadjsers hun sportieve talenten ontwikkelen. Een 'City of (sport)talent', draagt bij aan de profilering van de stad.

1.2 Speelveld en spelers

Wat er is...

Groningen heeft als centrumstad van het noorden een zeer gedifferentieerd aanbod van sporten en sportvoorzieningen. In de stad zijn veel onderwijsinstellingen en beroepsopleidingen op het terrein van sport en bewegen (zie bijlage 1). Groningen kent een beroepskolom sport en er zijn afspraken tussen opleidingen over aangepaste programma's voor talentvolle sporters. Groningen is een jonge studentenstad, en jonge mensen sporten en bewegen veel. De ACLO is de grootste sportaanbieder voor HBO en universitaire studenten in Nederland.

De gemeente is onderdeel van het sportieve netwerk in de stad (zie bijlage 2). Dit netwerk wordt gevormd door onderwijsinstellingen, sportverenigingen, ongebonden sporters, welzijnsinstellingen en bedrijfsleven. In het netwerk zorgt de gemeente voor regie, voor faciliteiten in accommodaties waar de markt daar niet zelf in voorziet en ondersteuning van sportorganisaties, zoals de sportverenigingen. Ze enthousiasmeert en stimuleert daar waar zij extra impulsen nodig acht in de sport.

... en wat beter kan.

1. In de stad zijn relatief veel kleine traditionele sportverenigingen die het zwaar hebben met nieuwe wetgeving en een tekort aan vrijwilligers. Veel sportverenigingen zijn zo sterk gericht op de eigen activiteit, dat ze de aansluiting met ontwikkelingen in de stad dreigen te verliezen.
2. Sportorganisaties kunnen aan kracht winnen als er meer samenwerking wordt gezocht tussen verenigingen en onderwijs, wijk- of welzijnsorganisatie en verenigingen onderling. In algemene zin kan de samenwerking binnen de sportsector verbeterd worden.
3. Ook sportaccommodaties zijn beter te benutten: Er zijn doordeweeks nog te veel momenten dat sportparken er verlaten bijliggen.
4. Ten slotte zouden we de doelgerichtheid van ons sportbeleid kunnen vergroten door de effecten van ons beleid te meten.

1.3 Ontwikkelingen en trends

Hoe ziet de sportende Stadjer eruit?

De meeste Stadjers sporten omdat ze dat leuk vinden. Een toenemend aantal mensen sport omdat het gezond is. Ze stellen hogere eisen aan kwaliteit en verwachten van sporten bij de vereniging dezelfde kwaliteit als bij een particuliere ondernemer. Om te gaan sporten willen mensen bovendien weinig tijd kwijt zijn aan reizen. Ze kiezen snel voor de auto.

Als we kijken naar sportdeelname in relatie tot leeftijd, dan zien we dat op jonge leeftijd de sportdeelname hoog is. Ouders zetten hun kinderen aan om te sporten en de school ondersteunt sportieve activiteiten. Vanaf 14 jaar neemt de sportdeelname af: Kinderen gaan zelf keuzes maken en komen in aanraking met nieuwe uitdagingen. Na het 22^e jaar neemt de sportdeelname iets toe, waarna vanaf het 27^e jaar de afname definitief inzet. Vooral ouders met jonge kinderen stoppen met sporten. Het 65^e jaar is een breekpunt als het gaat om sportdeelname. Wel is het zo dat het aantal mensen dat rond deze leeftijd sport veel groter is dan vroeger.

De groep ouderen groeit, vooral de leeftijdscategorie 50–75 jaar groeit in Groningen vanaf 2011 sterk. Kwieke ouderen zullen hun vrije tijd voor een deel gaan vullen met sporten en bewegen om fit te blijven en hun sociale contacten te versterken. Ook zullen zij tijdens hun pensioen wellicht bereid zijn als vrijwilliger in de sport actief te worden.

Allochtone jongens draaien goed mee in de Groningse sportinfrastructuur. Bij allochtone meisjes is dat veel minder het geval. Ook zijn allochtone ouders veel minder betrokken bij sportverenigingen dan autochtone ouders. Bereidheid actief te worden bij een sportvereniging is er wel degelijk, maar kennelijk bestaan er voor deze groep ouders te hoge drempels.

Mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en chronisch zieken bewegen veelal te weinig. De drempel naar de sport is nog steeds groot en als ze bewegen doen ze dat overwegend binnen de eigen kring.

Fysieke ruimte voor sport en bewegen

In de concept structuurvisie 2008 – 2020 zeggen we dat het voor de kwaliteit van de leefomgeving en de concurrentiekracht essentieel is dat het belang van sport op juiste waarde wordt geschat. Ook geven we aan dat Groningen een intense en compacte stad is

waar voorzieningen op korte afstand liggen. De druk op de ruimte is groot en daarbij is de sport een 'ruimtevreter'. De vraag naar meer ruimte voor sport en bewegen zal groeien.

Door de maatregelen in *Sport in Beeld* en *Sport op Orde* hebben we de kwaliteit en de capaciteit van de sportaccommodaties in de stad een grote impuls gegeven. Met deze inhaalslag zijn achterstanden weggewerkt en is de sport voorlopig weer op orde. Maar zijn we er daarmee?

Landelijk onderzoek voorspelt dat de komende jaren door de toenemende sportdeelname meer ruimte nodig is voor de sport (NOC*NSF, 2005). Om te voorkomen dat we opnieuw achterstanden oplopen, hebben we onderzocht wat de komende jaren nodig is aan ruimte voor de georganiseerde veld- en zaalsport in Groningen (zie bijlage 3, Mulier 2008). Het onderzoek gaat in op de ruimtebehoefte voor de verschillende sporten en de ruimtebehoefte per stadsdeel (voor de grote sporten).

De ongeorganiseerde sportieve recreatievormen groeien nog sterker dan de georganiseerde sport. Iedereen kan dat zien: het Noorderplantsoen en het Stadspark worden elke avond druk bezocht door hardlopers en skaters, terwijl het op vrije dagen regelmatig filerijden is op de recreatieve fietspaden van en naar de stad. Steeds meer mensen voelen de behoefte om actief in beweging te komen op een door hun gekozen moment. De druk op openbare ruimte voor sporten en bewegen neemt daardoor toe. En niet alle ruimtes die ook voor sportieve recreatie gebruikt zouden kunnen worden, zijn vrij toegankelijk: de sportparken zijn bijvoorbeeld alleen toegankelijk voor de georganiseerde sport.

TNO-onderzoek (*Kinderen in prioriteitswijken*, 2005) laat zien dat er een rechtstreeks verband is tussen de inrichting van een wijk en de mate waarin kinderen lichamelijk actief zijn. Sport- en speel faciliteiten stimuleren de kinderen en volwassenen meer te bewegen en te spelen. Hoe dichterbij huis de mogelijkheden om te sporten of te bewegen zijn, hoe sterker de sportdeelname toeneemt. En dat heeft weer effect op de mate waarin mensen in beweging komen. Want die trend zien we ook: Mensen bewegen steeds minder, ondermeer door toegenomen automobilititeit, gebruik van moderne media, minder 'beweegruiimte' en veel druk verkeer.

We stellen vast dat de spreiding van sportparken, sporthallen, gymzalen en zwembaden over de stad goed is. Alleen in het centrum en de Oude Wijken (vooral Oosterpark) zien we zeer weinig sportvoorzieningen.

Aanbieders van sport en bewegen

Naast ruimte voor sport- en beweegaanbod zijn degenen die het sporten en bewegen organiseren van grote betekenis: de sportverenigingen, school- en naschoolse opvang, particuliere sportaanbieders en organisatoren van sportevenementen.

Sportverenigingen vormen tot nu toe de belangrijkste steunpilaar van het sportbeleid. De verwachting is dat het aantal leden van verenigingen groeit. Er is een trend waar te nemen dat er meer *grote* verenigingen komen en minder *kleine* (*Noordelijk Verenigingsonderzoek*, Samenwerkende Sportraden, 2007). We verwachten dat deze trend zich in Groningen, met veel kleine verenigingen, sterker zal voordoen.

Daarnaast zien we dat de sporter nog steeds lid wil zijn van een vereniging, maar minder bereid is langdurige verplichtingen binnen de vereniging aan te gaan. Leden van verenigingen stellen zich steeds meer als klant op en steeds minder als vrijwilliger. De rol van de vrijwilliger is voor de sport cruciaal. In de nota *Investeren in sociaal kapitaal*, (november 2007) beschrijven we ons vrijwilligerswerkbeleid. Om zicht te krijgen op de huidige stand van zaken rond het vrijwilligerswerk hebben wij in 2008 een nulmeting uitgevoerd. Daarin wordt in ieder geval duidelijk dat er een tekort aan vrijwilligers wordt ervaren en dat vrijwilligersorganisaties aangeven vooral behoefte te hebben aan

ondersteuning op het gebied van het werven van vrijwilligers, voorlichting, PR en fondsenwerving. Om inzicht te krijgen in de specifieke knelpunten die vrijwilligers(organisaties) ervaren ten aanzien van wet- en regelgeving, hebben we meegewerkt aan een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS. Uit dit onderzoek blijkt onder andere dat vrijwilligersorganisaties baat hebben bij maatregelen die gericht zijn op het verbeteren van de dienstverlening door de gemeente door een meer proactieve houding bij de ondersteuning van vrijwilligers. Binnenkort presenteren wij u alle uitkomsten van deze twee onderzoeken.

Het *basisonderwijs* biedt zijn leerlingen bewegingsonderwijs aan. Het is zelfs wettelijk verplicht om twee uur per week sport aan te bieden. Hoewel schoolbesturen rekening houden met landelijke eisen verschilt de kwaliteit van het bewegingsonderwijs; de ene school werkt bijvoorbeeld met vakdocenten, waar de andere school in meer of mindere mate groepsdocenten inzet voor het bewegingsonderwijs.

Sinds 2003 krijgen afgestudeerden van de PABO niet langer een aantekening voor Lichamelijke Opvoeding (LO). Voortaan moet een school kiezen: of vakleerkrachten LO aannemen of van groepsleerkrachten een aantekening LO vragen. Veel scholen komen daarmee in de problemen. De kwaliteit van en het aantal uren aan bewegingsonderwijs kan daaronder lijden.

Er komen tenslotte ook steeds meer *andere aanbieders* van sportactiviteiten. Het aantal sportevenementen, kleinschalig én grootschalig en commercieel, groeit. Er ontstaan nieuwe sporten die zich anders organiseren, in stichtingen of andere rechtspersonen. Maar ook het aantal particuliere/commerciële sportaanbieders blijft sterk toenemen, waarbij vooral de relatie tussen sport, bewegen en gezondheid veel wordt gelegd. En we zien een sterke toename van het aantal opleidingen dat zich richt op sport en bewegen. Deze opleidingen trekken steeds meer studenten naar de stad.

Gemeentelijke stimulering van sport en bewegen

Door middel van het organiseren van sportactiviteiten en allerlei vormen van subsidies probeerden we de afgelopen jaren de sportdeelname te vergroten. Veel Stadgers zijn mede daardoor in beweging gekomen. Hoewel we geen inzicht hebben in het lange termijn effect van ons beleid, constateren we wel dat de wijkgerichte inzet die we nu plegen in de negen Bslim-wijken een groter effect hebben dan een stadsbrede aanpak. De organisatie die we rond om Bslim hebben opgezet werkt steeds beter. Het aantal sportactiviteiten neemt toe, maar we hebben ook steeds beter zicht op de kwaliteit van de activiteiten en de mate waarin activiteiten aansluiten bij de problemen van kinderen (*Raadsbrief 'Voortgang Bslim' 2008*).

Het aantal kinderen dat zegt aan sport te doen is de afgelopen jaren toegenomen (*Jeugdpeiling, 2006*). Ondanks het feit dat sportdeelname groeit, constateren we nu al dat grote groepen mensen de beweegnorm niet halen en te weinig bewegen. Groningse kinderen worden steeds dikker op steeds jongere leeftijd. En het wordt erger: indien de huidige ontwikkelingen zich voortzetten zal in 2015 naar schatting één op de vijf kinderen te dik zijn en nog geen 10% van de kinderen op de basisschool de minimum beweegnorm van een half uur per dag halen (Nicis Institute, 2007).

We merken dat het aanbod van sporten en bewegen binnenschools en na schooltijd sterk in kwaliteit verschilt. En daar wringt de schoen. Omdat de focus van het sportbeleid tot nu toe vooral op de *kwantiteit* van activiteiten ligt, bleef de *kwaliteit* van het sport- en beweegaanbod onderbelicht. Wellicht speelt hier mee dat het belang van het sporten en bewegen in relatie tot gezondheid en de totale ontwikkeling van kinderen niet altijd wordt onderkend.

Topsport

Het topsportbeleid bestaat uit het beschikbaar stellen van de voor algemeen gebruik beschikbare sportaccommodaties en het subsidiëren van topsportevenementen. Subsidies voor grote topsportevenementen als het EK voetbal onder 21 jaar en de Giro worden incidenteel door uw raad toegekend.

De criteria om subsidie te krijgen als topsportevenement zijn ruim geformuleerd. Groningen onderscheidt zich van andere gemeenten doordat het veel talentvolle sporters naar de stad trekt. Dit komt door het eerder genoemde brede onderwijsaanbod, waarin opvang en begeleiding van talentvolle sporters zeer goed is geregeld. De stad Groningen is uniek in het enorm uitgebreide aanbod aan topsport- en talentvriendelijk onderwijs. Het Topsport & Onderwijsplatform (TOP) is een bundeling van alle onderwijsinstellingen die aantrekkelijke studiefaciliteiten bieden aan getalenteerde jonge sporters, zodat zij sport goed kunnen combineren met hun studie. Deze onderwijsinstellingen bieden studiefaciliteiten zoals roosteraanpassingen, tentamenverplaatsingen, vrijstellingen, studiebegeleiding en soms zelfs topsport-beurzen.

NOC*NSF heeft naar aanleiding van de VWS nota 'Samen voor Sport' een Masterplan "Talentontwikkeling" ontwikkeld en kiest daarin voor het bundelen van locaties met opleidingsprogramma's en -faciliteiten tot Nationale Trainings Centra (NTC) en Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO). Sporttalenten moeten zich volledig kunnen ontplooiën tot topsporter, daarvoor is noodzakelijk dat zowel trainingsfaciliteiten, huisvesting, onderwijs en (para) medische faciliteiten centraal op korte afstand van elkaar liggen.

NOC*NSF heeft het CTO Noord Nederland - Heerenveen een voorlopige status van CTO toegewezen, naast Arnhem (Papendal) en Amsterdam. Wij werken in het CTO Noord Nederland samen met Heerenveen, Drachten, Sneek en Leeuwarden om een optimale sportinfrastructuur in Noord Nederland op te zetten. De kracht van de stad Groningen is het brede (sport)onderwijs aanbod en grote deskundigheid op het terreinen van sport, talentontwikkeling en gezondheid bij de Hanzehogeschool, Rijksuniversiteit en UMCG.

1.4 Signalen uit het veld

In de eerste helft van 2008 vonden er acht gesprekken plaats met het veld. Er vonden vier bijeenkomsten plaats rond de thema's 'Sport en Ruimte', 'Sport en School', 'Sport en Economie' en 'Sport en Vereniging'. Tevens spraken we met de kenniskring 'Sport en Bewegen' (HIS en Rijksuniversiteit), de Adviescommissie voor de Sport en het Sportplatform. De laatste bijeenkomst was een voltallige bijeenkomst in de Euroborg. De belangstelling voor de gesprekken was groot en de gesprekken hebben deze sportvisie in belangrijke mate gevoed.

In algemene zin werd over de ruimte in de stad aangegeven dat de openbare ruimte sportiever zou kunnen worden ingericht, met bijvoorbeeld Cruyff Courts en Krajicek playgrounds. Sportvoorzieningen horen, zo zeiden de gesprekspartners, zo veel mogelijk in de wijk zodat ze makkelijk bereikbaar zijn voor jeugd, gezinnen, ouderen en mensen met een beperking. (Verkeers)veilige routes naar en sociale controle op en rond de sportvoorziening zijn dan wel van groot belang.

Gebruikers van sportaccommodaties hebben grote behoefte aan meer transparantie en duidelijkheid rond beheer, tarifiering en het toewijzen van accommodaties. Het ontbreekt aan in beleid vastgelegde regels voor de toewijzing van sportaccommodaties aan gebruikers. Voor gebruikers is vaak niet duidelijk hoe accommodaties worden toegewezen. Sportvoorzieningen kunnen bovendien effectiever gebruikt worden door bijvoorbeeld samenwerking met onderwijs en kinderopvang.

In onze gesprekken met de verenigingen kwam naar voren hoe moeilijk het is om actieve vrijwilligers te werven. Daarnaast wordt de druk op de huidige vrijwilligers steeds groter door de toegenomen wet- en regelgeving. Veel verenigingen erkennen dat ze in hun organisatie en handelen vasthouden aan gewoontes. Sportverenigingen bieden gelegenheid tot sporten, maar kunnen door hun gesloten karakter ook een drempel vormen voor mensen om met sport te beginnen. Ze willen graag nieuwe vormen vinden om leden aan zich te binden. Een deel van de sportverenigingen zet zich in om zo toegankelijk mogelijk te zijn voor jeugd, ouderen, allochtonen en mensen met een beperking.

Door onderwijsinstellingen, kinderopvang en verenigingen wordt aangegeven dat de samenwerking tussen het onderwijs, de buitenschoolse opvang, sportverenigingen en de buurt moet worden versterkt. Om dit structureel te borgen wordt geadviseerd gebruik te maken van de rijksuitkering 'Brede school, sport en cultuur'. Hoewel de sport zelf uiteraard voorop staat zien veel verenigingen in dat hun maatschappelijke rol steeds groter wordt en dat samenwerkingverbanden met het onderwijs en de kinderopvang de verenigingen kunnen versterken. Steeds meer kinderopvangorganisaties bieden sportactiviteiten aan en zoeken zelf sportaccommodaties en samenwerking met sportverenigingen en de gemeente.

Om Stadgers in beweging en aan het sporten te krijgen en te houden moet je inzetten op een kwalitatief goed bewegingsaanbod op jonge leeftijd, zo stellen ook de partners in het veld. De sleutel ligt daarbij bij het onderwijs in de vorm van vakdocenten. Verder moet zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de kennis bij het onderwijs op het gebied van sport en gezondheid.

Over het gemeentelijk sportbeleid tot nu toe werd opgemerkt dat de gemeente te veel probeert 'alle ballen in de lucht te houden'. Het sport- en recreatiebeleid is versnipperd en mist focus. Ook ten aanzien van de topsport werd opgemerkt dat de gemeente zich meer zou moeten specialiseren: kies voor talentontwikkeling en maak gebruik van de kennis die er op dat gebied in de stad aanwezig is, zo luidt het advies.

Hoofdstuk 2 – Wat willen we en hoe gaan we dat aanpakken?

Inleiding

De kern van ons sportbeleid is dat iedere Stadjer het *plezier* in sport- en bewegen kan of heeft ervaren en te allen tijde de keuze voor sport en bewegen kan maken. Stadjers weten dat regelmatig sporten en bewegen goed is voor hun gezondheid en voor de ontwikkeling van hun kinderen.

Deze hoofddoelen willen we bereiken door er voor te zorgen dat:

1. Drempels om dichtbij in de wijk of daarbuiten als sporter, vrijwilliger of supporter anderen te ontmoeten zo laag mogelijk zijn. Dat betekent voldoende aantrekkelijke, bereikbare en betaalbare voorzieningen en zeer toegankelijke sportaanbieders. Kortom, goede sportieve randvoorwaarden waardoor alle Stadjers in beweging kunnen komen. Hoe we dat stimuleren beschrijven we in paragraaf 2.1: **Dat beweegt Stad**.
2. Alle jeugd van 0 tot 19 de sportieve basis meekrijgt om op vroege of latere leeftijd zijn talent voor sporten en bewegen te ontdekken. Hoe we dat willen bereiken beschrijven we in paragraaf 2.2: **Stad** waar iedereen zijn sportieve talent kan ontdekken.
3. In onze jonge stad de vele talentvolle sporters hun talenten verder kunnen ontwikkelen. Hoe we daar de randvoorwaarden voor willen scheppen beschrijven we in paragraaf 2.3: **Stad** waar sporttalenten hun talent kunnen ontwikkelen.

Hierna beschrijven we de visie en ambities voor de periode 2010 – 2020, gevolgd door een uitvoeringsprogramma per thema.

2.1 Dat beweegt Stad.

De ambitie

We willen dat zo veel mogelijk Stadjers in beweging komen en plezier beleven aan sporten en bewegen. Er zijn veel mensen die graag zouden willen sporten en bewegen. Om te bewerkstelligen dat interesse wordt omgezet in concreet gedrag, richten we ons op het prikkels geven aan sportaanbieders om deze groep te stimuleren tot sporten en bewegen. Het effect van het beleid is namelijk het grootst als we inzetten op het stimuleren van de aanbodzijde (WHJ Mulier Instituut, 2008). We zetten in op een laagdrempelig aanbod om te bewegen, letterlijk en figuurlijk: van openbare ruimte en sportaccommodaties, tot sterke sportverenigingen en andere sportorganisaties voor alle Stadjers. Met laagdrempelige voorzieningen om te sporten en bewegen, met sportorganisaties en met sport- en beweegprojecten versterken we de kwaliteit van de leefomgeving. Lage drempels voor iedereen betekent extra aandacht voor de kwetsbare ouderen en minderheden, mensen met een beperking en mensen met een laag inkomen.

De richting

Ruimte voor sport en bewegen

Voldoende, geschikte, nabije en veilig te bereiken ruimte is doorslaggevend voor deelname aan sporten en bewegen. Wandelen, hardlopen, skaten en fietsen is vooral aantrekkelijk in een groene omgeving en om volleybal-, basketbal-, of korfbalwedstrijden te kunnen spelen is een sportaccommodatie met de juiste afmetingen een voorwaarde.

Voldoende ruimte

We willen ruimte bieden aan de groeiende groep sportieve recreanten en sporters en we willen ruimte aanbieden die Stadgers uitdaagt om in beweging te komen. De toenemende vraag naar ruimte voor sport en bewegen betekent dat we bij de (her)inrichting van de stad voldoende ruimte moeten reserveren sporten en bewegen in de openbare ruimte en gemeentelijke en particuliere sportaccommodaties. We willen 'sportief-inclusief' denken.

Om ruimte te kunnen bieden voor de toenemende vraag is het belangrijk om de ruimte die er nú voor sport en bewegen is vast te houden. We vinden het belangrijk om bestaande sportparken, sporthallen, gymlokalen, maar ook parken en recreatiegebieden in de wijken te behouden. Mocht het noodzakelijk zijn om sportieve ruimte te verplaatsen, dan plaatsen we in de wijk een zelfde voorziening terug. De toenemende ruimtevraag in onze compacte stad rechtvaardigt ook het creëren van ruimte voor sport in de bestaande bebouwing door ruimtes meervoudig en efficiënt te gaan gebruiken.

We streven ernaar dat onze sportvoorzieningen elke dag zowel 's morgens, 's middags, als 's avonds worden benut. We bieden sportaccommodaties voor een zo gedifferentieerd mogelijk sportaanbod aan, maar niet tegen elke prijs. Sporten moeten eenvoudig in te passen zijn in onze huidige sportvoorzieningen.

In het capaciteitsonderzoek naar gemeentelijke sportaccommodaties, *Meer ruimte voor Sport in Groningen* (Mulier 2008), wordt geconcludeerd dat we voor de meeste sporten de komende jaren voldoende capaciteit aan gebruikers kunnen aanbieden. Uitzonderingen daarop zijn hockey, tennis, binnensport en het voetbal op Sportpark Esserberg. Daar zullen we in de toekomst ruimte voor moeten reserveren of het gebruik van de ruimte intensiveren. Grote groeisporten die buiten het capaciteitsonderzoek vielen zijn golf, watersport en de beachsporten. Op dit moment wordt in Hoogkerk een nieuwe golfbaan gerealiseerd met een openbaar karakter. In Meerstad denken we voldoende capaciteit te kunnen bieden aan de groei van de watersport. In 2010 onderzoeken we hoe we de knelpunten zoals die in het capaciteitsonderzoek staan weergegeven gaan oplossen. We onderzoeken ook in hoeverre we ruimte kunnen bieden aan beach-sporten en of wij als gemeente naast de particuliere aanbieders een rol hebben in het aanbod.

In 2007 onderzochten we de zwemwatercapaciteit in de stad. We besloten (maart 2007) de huidige zwemwatercapaciteit te handhaven en stelden middelen beschikbaar voor de renovatie van het Helperbad.

Uit een eigen onderzoek (zie bijlage 4, Inventarisatie beschikbaarheid accommodaties bewegingsonderwijs voor scholen in Groningen Stad.) blijkt dat het aanbod van accommodaties ten behoeve van het bewegingsonderwijs, met uitzondering van enkele knelpunten, voldoet aan de verordening onderwijshuisvesting. In deze verordening is de minimale vloeroppervlakte voor de nieuwbouw gymzalen genoemd. Nieuw te bouwen gymzalen voor onderwijs dienen minimaal aan deze normen te voldoen. Waar dat ruimtelijk en financieel mogelijk is zullen we stimuleren, dat schoolbesturen binnen de genormeerde voorzieningenniveau's kiezen voor een ruimere vormgeving. We willen het gebruik van sportaccommodaties ten behoeve van het onderwijs optimaliseren en zo goed mogelijk laten aansluiten op het recreatief gebruik. We willen de sportieve kaders stellen hoe we door samenwerking een optimale benutting van de sportaccommodaties kunnen bewerkstelligen.

Dichtbij sporten en bewegen

We willen dat de sport- en speelvoorzieningen en de sportieve ruimte, in de wijken, zo dicht mogelijk bij huis en werk liggen. Dit verlaagt de drempel om in beweging te komen, versterkt de aantrekkelijkheid van de wijk en vergroot betrokkenheid in de wijk. De sportieve ruimte en de routes naar de sportvoorzieningen moeten sociaal- en verkeersveilig zijn.

In nieuwe delen van de stad zullen we dichtbij bewoning en werk voldoende ruimte voor sport en bewegen reserveren. De sportieve uitgangspunten die we daarvoor in Meerstad hebben gebruikt willen we als maatstaf voor de hele stad gaan hanteren.

Om de bereikbaarheid van goede sportvoorzieningen voor de Oosterpark en Korrewegwijk te versterken, streven we ernaar de verbinding tussen de Oude Wijken en Recreatiegebied Kardinges te verbeteren.

Sportieve openbare ruimte in de wijk

We willen de openbare ruimtes, wegen, grasveldjes, parken, in de wijk zodanig inrichten dat Stadgers er ook op een prettige en veilige manier kunnen sporten en bewegen.

We willen meer openbare sportplekken zoals een Cruiff Court of Playground. Het zijn sportplekken die er voor de jeugd aantrekkelijk uitzien, door regelmatige activiteiten uitdagen en waar sporters zich door toezicht veilig voelen. We willen ook innoveren als het gaat om de inrichting van ruimte voor sport en spel in de openbare ruimte. Er vinden bijvoorbeeld spannende ontwikkelingen plaats op het snijvlak van computers en sport en bewegen in de openbare ruimte. Een voorbeeld vindt u op www.smartus.com.

De ruimte die we gebruiken voor het dagelijks verkeer gaan we aantrekkelijker maken voor sportief recreatief gebruik. Dus fietspaden die zo comfortabel zijn dat er ook goed op kan worden gescate en wandelroutes voor ouderen, zodat ze vlakbij hun huis hun recreatieve grenzen kunnen verleggen. Een sportieve inrichting betekent ook routes, belijningen en attributen die mensen uitdagen om in beweging te komen. Bij (her)inrichting van bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen houden we er rekening mee dat de buitenruimte werknemers uitnodigt om in beweging te komen. Een aantrekkelijk hardloopparcours over het bedrijfsterrein zullen we toejuichen.

Maar ook het gebruik van de groene ruimte in parken en tussen de bebouwing voor sporten en bewegen willen we versterken – bijvoorbeeld een Bernouilleplein waarop het mogelijk is bijna het hele jaar te voetballen. In de *Kardingesvisie* nemen we daar een voorschot op.

We gaan voor sportieve openbare ruimte in de wijk, maar ook voor openbare sportieve ruimte. We willen sportparken een openbaar karakter geven: een Sportpark Corpus den Hoorn dat overdag open is zodat mensen vanuit het Martinizekenhuis er een wandeling kunnen maken. En schoolpleinen die we sportief inrichten, zodat hun functie voor de hele wijk wordt versterkt.

Multifunctionele sportaccommodaties in de wijk

Om in een compacte stad een breed aanbod van sport- en speelvoorzieningen in de wijk te hebben is het belangrijk dat we samenwerken en functies combineren. De Vensterscholen SPT en Hoogkerk zijn daarvan goede voorbeelden. We gaan onderzoeken wat voor welke sportvoorzieningen de meest wenselijke afstand tussen woonomgeving en sportvoorziening is en welke innovaties er mogelijk zijn in het multifunctioneel gebruik van de sportieve ruimte. We willen het gebruik van sportvoorzieningen door het onderwijs en door recreatief gebruik goed op elkaar afstemmen.

De komende tijd gaan we onderzoeken hoe we sportaccommodaties nog beter geschikt kunnen maken zodat gebruik door het onderwijs en kinderopvang optimaal gecombineerd kunnen worden met het recreatief gebruik in de avonduren. Knelpunten, zoals de beschikbaarheid van gymnastiekzalen in de binnenstad (zie bijlage 4), verdienen een adequate oplossing. De komende tijd zullen we daarvoor oplossingsrichtingen onderzoeken.

Multifunctionele Sportknooppunten

Lang niet alle sporten kunnen op wijkniveau worden beoefend. Zo is er voor iedere stadswijk een voetbalvereniging, maar is er maar één atletiekclub in Groningen. Die atletiekclub moet

voor alle Stadgers bereikbaar zijn. Door bundeling van dergelijke sporten krijg je zogenaamde 'sportknooppunten'. Door de bereikbaarheid en toegankelijkheid op deze sportknooppunten te optimaliseren kunnen we de drempels verlagen.

Op dit moment herkennen we drie sportknooppunten: Sportpark Corpus den Hoorn én omgeving (Stadspark en tennispark), Zernike en Recreatiegebied Kardinging. In Meerstad zou zich een vierde sportknooppunt kunnen ontwikkelen. De sportknooppunten onderscheiden zich in functie van elkaar. Op Corpus den Hoorn worden de meest verschillende sporten door verenigingen aangeboden. Op Zernike zijn de studentensporten geconcentreerd en in Kardinging zijn veel particuliere sportaanbieders. Door het concentreren van sporten en het vergroten van de functionaliteit kunnen we de sportknooppunten in functie en gebruik effectief benutten. We willen meervoudig gebruik bevorderen door samenwerking tussen gebruikers te stimuleren en samenwerking te zoeken met bedrijven, kinderopvangorganisaties en het onderwijs.

Op dit moment werken we het toekomstig gebruik van Recreatiegebied Kardinging uit in de Kardingingvisie. Tevens ontwikkelen we in een pilot een visie op sportpark Corpus den Hoorn in relatie om zijn omgeving. Steekwoorden die we specifiek voor sportpark Corpus den Hoorn gebruiken zijn onder meer: hekken weg; drempels laag; synergie met de omgeving; sport, groen en blauw; 16 uur beweging in het park per dag; openbare functies, sport BSO, parkmanagement, multifunctionele velden en gebouwen, revalidatieroute. We willen voor alle gemeentelijke sportparken een visie ontwikkelen.

Moderne sportaccommodaties

Gemeentelijke sportaccommodaties moeten voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking, goed bereikbaar, toegankelijk, schoon, heel, veilig en betaalbaar zijn. We willen onze traditionele sportaccommodaties echter ook omvormen tot moderne accommodaties die openheid uitstralen en alle dagdelen vol in bedrijf zijn.

De komende tijd richten we ons op...

- ... een optimale bezetting;
- ... toegankelijkheid voor meer functies;
- ... efficiënte ruimtelijk inrichting;
- ... laagdrempeligheid voor iedereen;
- ... versterking van het openbaar karakter en
- ... een beheerconcept dat tegemoet komt aan dit openbaar karakter.

We willen transparantie in beheer en gaan daarom de komende tijd standaardnormen opstellen voor het beheer van accommodaties. En we willen onze tarievenstructuur vereenvoudigen. We willen beleidsregels opstellen zodat voor iedereen inzichtelijk is hoe we sportaccommodaties toewijzen. En die beleidsregels moeten het tegelijkertijd makkelijker maken om te sturen bij het toewijzen van sportaccommodaties. Dat wil zeggen dat we bepaalde gebruikers op bepaalde momenten van de dag voorrang kunnen verlenen boven andere aanvragers. Zo maken we duidelijk dat de school, de naschoolse opvang, de buurt, de sportvereniging of de topsport voorrang krijgt.

Duurzame sportaccommodaties

En dan nog iets over duurzaamheid. We hebben de ambitie uitgesproken om de duurzaamste stad van Nederland te worden. Daar willen we met deze visie op sport en bewegen aan bijdragen. Door duurzaam en slim om te gaan met ruimte voor en in sportaccommodaties. Door in het onderhoud en beheer van de sportaccommodaties zo veel mogelijk duurzaam te werk te gaan. En door in te zetten op sportvoorzieningen in de wijk waar mensen lopend of op de fiets naar toe kunnen gaan. Het betekent minder reisbewegingen met de auto en minder parkeerruimte. Dit versterken we nog door de routes naar de sportieve ruimte en de sportvoorziening sociaal en verkeersveilig te maken. Het

autogebruik willen we verder ontmoedigen door beperkte parkeermogelijkheden en het invoeren van betaald parkeren bij gemeentelijk sportvoorzieningen.

Aanbieders van sport

De gemeente faciliteert in sportvoorzieningen maar biedt, met uitzondering van zwem- en schaatsinstructie, zelf geen sporten aan. Wel geven we opdracht tot het organiseren van naschoolse activiteiten (zie paragraaf 2). In het aanbod van georganiseerde sport en bewegen zijn we afhankelijk van sportverenigingen en particuliere aanbieders. De Stadgers die individueel en/of ongeorganiseerd sporten, faciliteren we vooral door de inrichting van de stad op hun behoeften aan te passen.

De moderne sportvereniging

Sportverenigingen bieden sport aan en zorgen voor maatschappelijke binding. Bij de sportvereniging ontmoeten Stadgers elkaar en werken zij samen. Vrijwel al het werk wat binnen de vereniging wordt verricht is vrijwilligerswerk. We steunen sportverenigingen met een aanbod van sportaccommodaties tegen een gesubsidieerd tarief en verenigingsondersteuning daar waar sportbonden daar niet in voorzien. We stellen voorwaarden aan de subsidieverstreking om verenigingen te stimuleren aan kwaliteit te werken na te denken over hun toekomst.

Sportverenigingen functioneren beter en kunnen een veel groter maatschappelijk effect hebben als zij zich weten om te vormen tot moderne sportverenigingen. Moderne sportverenigingen zijn verenigingen die zich bewust zijn van hun maatschappelijke rol en zich, zonder hun identiteit te verliezen, openstellen voor een breed publiek. Moderne verenigingen gaan samenwerkingsverbanden aan met elkaar of andere organisaties met het doel om zichzelf te versterken op het gebied van administratie, vrijwilligerproblematiek, professionaliteit of gebruik van de ruimte. Met name voor de voetbalverenigingen ligt hier een flinke opgave met betrekking tot samenwerking en eventueel fusie. Onze toekomstige investeringen zullen we laten afhangen van de bereidheid tot samenwerking. Moderne verenigingen zijn ook verenigingen die de samenwerking zoeken met het onderwijs en de naschoolse opvang, om voor de jeugd, aansluitend op school een kwalitatief goed sportaanbod te realiseren.

Moderne sportverenigingen innoveren hun aanbod met andere spelvormen, buurtsportactiviteiten of vakantieactiviteiten en ze verbreden hun aanbod tot buiten de sport, bijvoorbeeld in de vorm van huiswerkbegeleiding. Het ministerie van VWS stimuleert sportbonden onder de titel 'Proeftuinen nieuwe sportmogelijkheden' om te komen tot vernieuwend aanbod. De zaalsporten in Groningen zijn een van de proeftuinen die nadenken over vernieuwend aanbod. Daarnaast is de structurele uitkering Impuls Brede school, Sport en Cultuur tevens gericht op het versterken van sportverenigingen (zie hierna 2.2).

Sturen met subsidies, toewijzing en ondersteuning

We gaan drie typen verenigingen onderscheiden:

1. Verenigingen die structureel een samenwerkingsverband willen aangaan met een maatschappelijke organisatie. We noemen een dergelijke vereniging een *Satellietvereniging*.
2. Verenigingen die incidenteel een maatschappelijke taak op zich willen nemen.
3. Verenigingen die functioneren als een klassieke ledenorganisatie die zich in principe alleen inzet voor een beperkte groep eigen leden.

We willen de sportverenigingen onder 1. en 2. belonen en ondersteunen voor de maatschappelijke verantwoordelijkheid die zij nemen. Dat doen we met behulp van:

- Aanvullende subsidie op de basissubsidie, als het gaat om *structurele* inzet.
- Incidentele innovatiesubsidie, als het gaat om *projectmatige* inzet.

(Subsidies overeenkomstig het nieuwe subsidiestelsel, 2007)

- Voorrang bij toewijzing van sportaccommodaties.
- Extra ondersteuning.

Stel, een sportvereniging gaat een structurele verbintenis aan met een basisschool, of zij heeft een speciale afdeling voor mensen met een beperking of zij start een programma om ouderen te betrekken bij de vereniging. Dit kan dan leiden tot een aanvullende structurele subsidie op de basissubsidie, tot voorrang bij de toewijzing tot een sportaccommodatie of tot ondersteuning bij de start van het project. Ook tijdelijk aanvullende financiële steun in de vorm van een startsubsidie is mogelijk.

Als een sportvereniging in samenwerking met andere partijen een tijdelijk project draait om bijvoorbeeld allochtone ouders als vrijwilliger te betrekken bij de vereniging, een wijksportweek te organiseren, of een gezamenlijke multifunctionele clubaccommodatie te realiseren dan kan het project worden ondersteund met een innovatiesubsidie en /of als nodig een tijdelijk voorrang bij de toewijzing tot een sportaccommodatie en/ of ondersteuning bij het project.

Sportverenigingen die ervoor kiezen alleen het sporten aan te bieden voor een beperkte groep sporters zullen in de toekomst alleen een basissubsidie ontvangen.

Ondersteuning bestaat uit onder meer advies door sportconsulenten, voorlichting, cursussen en indien nodig tijdelijk inzet van sporttechnisch kader. Veel verenigingen geven bijvoorbeeld aan dat één van de grootste knelpunten het gebrek aan vrijwillig kader is. Vlak na schooltijd zijn er weinig ouders beschikbaar omdat steeds meer ouders allebei werken. We willen verenigingen ondersteunen met als uiteindelijke doel voldoende technisch en bestuurlijk kader. Onze steun aan verenigingen zal in eerste instantie gericht zijn op het helpen vrijwillig kader te vinden en te steunen bij het opzetten van een vrijwilligersstructuur.

We willen kinderen op jonge leeftijd leren wat sporten in verenigingsverband inhoudt met behulp van sporteducatie op school. Zo leren ze dat een vereniging alleen kan bestaan als er vrijwilligers actief zijn en dat ze ook zelf een rol hebben in het voortbestaan van de vereniging.

Sportverenigingen moeten toegankelijk zijn voor Stadgers met een laag inkomen. Juist voor hen is sporten en bewegen belangrijk om bij de samenleving betrokken te zijn, maar ook om gezond te zijn en te blijven. Met behulp van de Stadgerspas en het Sportfonds willen we de financiële drempels voor sportdeelname wegnemen.

Ten slotte willen we in het kader van de sportpeiling gaan monitoren hoe sportverenigingen in de stad zich ontwikkelen qua ledenaantallen naar leeftijdscategorie en doelgroep, qua verenigingsstructuur en qua aanbod. Dat willen we gaan doen in de vorm van een verenigingsenquête als onderdeel van de sportpeiling (zie ook hoofdstuk 3).

Ruimte voor particulier sportaanbod

Andere aanbieders in de sport zijn de particuliere aanbieders, waarvan een deel zich richt op de gezondheidsaspecten van het sporten en bewegen, de fitnessbedrijven.

Een ander deel richt zich op het sporten zelf, zoals ski-, bowling- en klimcentra.

Ook zijn er particuliere organisaties die incidenteel sport aanbieden door middel van evenementen. Ten slotte zijn er bedrijven die hun werknemers de mogelijkheid bieden om te sporten al dan niet in eigen sportruimtes. Al deze sportaanbieders faciliteren we zoveel mogelijk in fysieke zin: we bieden ze aantrekkelijke ruimte in de stad. Particuliere sportaanbieders kunnen een beroep doen op innovatiesubsidies indien zij in samenwerking met andere organisaties vernieuwende, drempelverlagende sportprojecten realiseren.

Als gemeente Groningen willen we het goede voorbeeld geven als het gaat om het stimuleren van werknemers om in beweging te komen. We gaan kijken hoe we de faciliteiten voor werknemers daarvoor kunnen verbeteren.

Uitvoeringsprogramma 1: Dat beweegt Stad.:de kaders

De geschetste ambitie en richting willen we vormgeven met de volgende acties:

- *Kaders voor een sportieve inrichting*
We leggen de kaders voor een sportieve inrichting van de stad vast: hoe ziet de sportief ingericht openbare ruimte er uit, hoe combineren we op een slimme en innovatieve manier sportieve functies met andere functies in de wijk, wat is de meest wenselijke afstand tussen sport en de woon- en werkomgeving. Dit doen we met de uitgangspunten zoals we die voor Meerstad hebben geformuleerd.

Plan: ‘Kaders voor een sportieve inrichting ‘

Gereed: maart 2010

- *Capaciteitsonderzoek: Meer ruimte voor Sport in Groningen*
Het komende jaar bepalen we hoe we inspelen op de conclusies van het capaciteitsonderzoek (zie bijlage 3).

Plan van aanpak Capaciteitsonderzoek

Gereed: juni 2010

- *Transparantie in normen, beheer, tarieven en toewijzing.*
Het komende jaar leggen we vast hoe we omgaan met:
  - normen voor ingebruikgeving, beschikbare capaciteit in velden en kleedaccommodaties, het gebruik van clubaccommodaties;
  - het beheer van sportaccommodaties en wat verenigingen daarin zelf kunnen doen (al in voorbereiding); vereenvoudiging tarievenstructuur;
  - de regels aangaande de toewijzing van sportaccommodaties en welke ingebruiknemer op bepaalde tijden voorrang krijgt bij de toewijzing.In een beheerplan beschrijven we hoe we kunnen garanderen dat onze sportaccommodaties schoon, heel en veilig zijn. In het zogenaamde ‘cafetariamodel’, beschrijven we onder welke voorwaarden en vergoedingen gebruikers beheer en onderhoudswerkzaamheden voor hun rekening kunnen nemen.

Beleidsregels: normen, beheer, tarieven, toewijzing.

Gereed: december 2009

- *Parkvisies en Sportknooppunten*
We ontwikkelen voor elk van onze sportparken en de drie sportknooppunten een visie om te komen tot moderne sportparken die vol in bedrijf zijn. De komende maanden ronden we de visie op het sportpark/knooppunt Corpus den Hoorn af. Gelijktijdig met deze sportvisie ontwikkelen we een *Kardingevisie* op het intensieve deel van het Recreatiegebied Kardinging.

Visie op Recreatiegebied Kardinging
Visie op Sportpark Corpus den Hoorn
Visie per sportpark

Gereed: november 2009
Gereed: september 2009
Elk half jaar een visie

- *De moderne sportvereniging*
We gaan vastleggen hoe we in de stad kunnen komen tot moderne sportverenigingen die zich de komende jaren goed kunnen handhaven. We gaan inventariseren welke sportverenigingen als Satellietvereniging een structureel samenwerkingverband willen aangaan met de (Venster)school. We onderzoeken welke maatregelen we kunnen nemen om de druk op verenigingen in verband met toenemende regelgeving weg te nemen. We willen meer ruchtbaarheid geven aan de mogelijkheden van de vrijwilligersvacaturebank voor sportverenigingen.

Plan voor de moderne sportvereniging

Gereed: november 2009

2.2 Stad. waar iedereen zijn sportieve talent kan ontdekken

De ambitie

Goed geregelde randvoorwaarden om te sporten garanderen op zichzelf geen groeiende sportdeelname. Dat vraagt ook een scherpe neus om talenten te ontdekken en te ontplooiën. Dit is dan ook het tweede thema in deze sportvisie. Het is onze ambitie dat alle jeugd van 0 tot 19 de sportieve basis meekrijgt om op vroege of latere leeftijd zijn talent voor sporten en bewegen te ontdekken. Vaardigheden om te sporten kun je op alle leeftijden ontwikkelen, maar het makkelijkst gaat dit op jonge leeftijd. Als kinderen op jonge leeftijd de vaardigheden ontwikkelen om te bewegen kunnen ze vervolgens vroeg of laat ontdekken of en welke mogelijkheden of talenten zij op sportief gebied hebben. Vervolgens kunnen ze een bewuste keuze maken voor een sport of vorm van bewegen. Door kinderen een goede basis te geven vergroten we de kansen op een leven lang plezier in sporten en bewegen, op een actieve en gezonde leefstijl en op versterking van de sociale ontwikkeling en schoolprestaties van kinderen.

De richting

Deze ambitie kunnen we realiseren door te koersen op het versterken van de kwaliteit van het sport- en beweegaanbod. Tijdens en na schooltijd en bij de sportvereniging. Daarnaast willen we een aanbod van sport- en beweegactiviteiten binnen of na schooltijd in de buurt of bij de sportvereniging elke dag, de hele week creëren. En tenslotte willen we inzetten op sporteducatie op de basisschool.

De school

We gaan met schoolbesturen afspraken maken over de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en de mogelijkheden voor ondersteuning van sporteducatie. De inzet van vakleerkrachten Lichamelijke Opvoeding en de problemen die basisscholen hebben met de inzet van bevoegde leerkrachten voor het bewegingsonderwijs zijn hierbij belangrijke onderwerpen.

We gaan een sporteducatiepakket ontwikkelen voor zowel de leeftijdscategorie van 0–4 jaar als voor de basisschool. We willen ouders en kinderen voorlichten over het belang van sporten (ook de denksporten) en het zoveel mogelijk bewegen in het dagelijks leven en het belang om op jonge leeftijd de basisvaardigheden te ontwikkelen. Ook wordt aandacht besteed aan de manier waarop de sport in de stad is georganiseerd, het functioneren van sportverenigingen en hoe belangrijk vrijwilligerswerk bij een vereniging is. Het pakket is praktisch en voor de ouders is de stap om daadwerkelijk met hun jonge kinderen te gaan bewegen zo klein mogelijk. We proberen dit op te zetten via een burenen-benaderen-burenen en ouders-benaderen-ouders-concept om deelname vanuit het eigen netwerk te stimuleren.

Naschool

We willen dat de kwaliteit van het naschoolse sport en beweegaanbod aansluit bij wat er binnenschools gebeurt. Daarom willen we organisaties die deze naschoolse opvang aanbieden betrekken bij de afspraken over de kwaliteit van het beweegaanbod. Kinderen die niet naar een NSO of BSO gaan, kunnen betrokken worden bij naschoolse sport- & beweegactiviteiten. Ook die moeten in kwaliteit aansluiten bij het binnenschoolse aanbod. Bij deze activiteiten zal intensief gebruik moeten worden gemaakt van de openbare sportvoorzieningen in de wijk.

Op dit moment bieden we basisscholen de sporthopper aan om kinderen kennis te laten maken met verschillende sporten. Dit gebeurt in samenwerking met de Vensterscholen. We willen onderzoeken of er vanuit dit Vensterschoolconcept een sportaanbod kan worden gecreëerd dat aansluit op het basisonderwijs in de vorm van een Schoolsportclub. In een

dergelijke club zou de vakdocent in samenwerking met sportverenigingen kinderen kennis kunnen laten maken met de diverse sporten met als doel doorgeleiding naar de sportvereniging. De drempel om te blijven sporten en bewegen wordt daarmee zo laag mogelijk gehouden.

De sportieve ruimte

We willen voldoende gelegenheid geven voor sport en bewegen door op speciale tijden voorrang te verlenen voor het gebruik van sportaccommodaties door de school, de naschoolse opvang eventueel samen met de sportverenigingen en de buurt. Maar ook door de sportieve inrichting van de school omgeving.

Ook willen we de mogelijkheden onderzoeken of op de sportknooppunten (zie paragraaf 2.1) in samenwerking met de sportverenigingen en kinderopvangorganisaties, BSO's specifiek gericht op sporten en bewegen kunnen ontstaan.

Vervolg aan Bslim

De basis die we op Vensterscholen hebben gelegd met de projecten Sport Verbreedt (2000 – 2005) en Bslim (vanaf 2006) bij de afstemming tussen het voorschoolse aanbod (0 – 4 jaar) en vervolgens het binnenschoolse sportaanbod, naschools sportaanbod en doorgeleiding naar sportverenigingen is succesvol en willen we voortzetten en verder verdiepen en zo mogelijk uitbreiden met het voortgezet onderwijs. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van Bslim bepalen we in hoeverre de structuur zoals we die de afgelopen jaren hebben opgebouwd kunnen versterken. Zie voor een overzicht van de huidige Bslim activiteiten bijlage 7.

De Bslim projecten die op dit moment in negen wijken lopen worden voor de helft gefinancierd uit de rijksregeling Buurt Onderwijs en Sport (BOS). De rijksregeling eindigt in 2010. Daar komen een structurele uitkering Impuls Brede school, Sport en Cultuur (hierna 'Combinatiefuncties') en een tijdelijke uitkering het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) voor terug.

De uitkering Combinatiefuncties is er op gericht kinderen en jongeren via de brede school meer te laten sporten, in contact te brengen met cultuur en om sportverenigingen sterker te maken. We willen de combinatiefuncties inzetten om de succesvolle elementen van Bslim in de wijken structureel te verankeren en de relatie tussen het onderwijs, naschoolse sportaanbod en de sportvereniging versterken. En daarmee tevens het versterken van de verenigingsstructuur.

Om zeker te weten dat we de juiste keuzes maken en goed voorbereid zijn, starten we vanaf januari 2009 met acht proefprojecten die maximaal twee jaar duren. Deze pilots moeten waardevolle informatie boven tafel brengen over sportieve combinaties in Groningen en de mogelijkheden om met combinatiefuncties de succesvolle elementen uit Bslim overeind te houden. Deze proefprojecten worden nauwlettend gevolgd en geëvalueerd, zodat we na 2010 precies weten hoe we de functies een definitieve invulling moeten geven. De proefprojecten ontwikkelen we in samenwerking met het Hanze Instituut voor Sportstudies (HIS), dat de projecten intensief zal monitoren. Ook wordt de combinatiefunctionaris ondersteund door studententeams vanuit het HIS.

Daarnaast onderzoeken we of we in een tweede tranche gebruik gaan maken van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). De uitkering is vooral bedoeld ter stimulering van activiteiten op gebied van sport, bewegen en gezondheid. We onderzoeken of we de uitkering kunnen inzetten om Bslim activiteiten voort te zetten in combinatie met specifieke activiteiten voor ouderen (een nieuwe impuls aan GALM), minderheden en mensen met een beperking en chronisch zieken.

Uitvoeringsprogramma 2: Kwaliteit van het beweegaanbod

De geschetste ambitie en richting willen we vormgeven met de volgende acties:

- *Vervolg aan Bslim: Pilot combinatiefuncties / NASB*
We ontwikkelen proefprojecten rond de combinatiefunctie en besluiten komend jaar of we gebruik maken van de vierjarige rijksregeling 'Nationaal Actieplan Sport en Bewegen'.

Pilot Combinatiefuncties
Plan Combinatiefuncties
Plan vervolg Bslim
Voorstel NASB

Start: februari 2009
Gereed: december 2010
Gereed: december 2010
Gereed: juni 2009

- *De Sportieve school*
We willen in ons beleid de kwaliteit van het bewegingsaanbod structureel versterken, voorschools, binnen- en naschool en bij de sportvereniging. Dit willen we met schoolbesturen bespreken. Scholen en samenwerkingverbanden in Schoolsportclubs en Satellietverenigingen die op alle terreinen afspraken met ons willen maken over de kwaliteit van het beweegaanbod willen we de titel '**Sportieve School Stad.**' geven. We willen ook een pakket aan maatregelen samenstellen als extra stimulans voor scholen. In samenwerking met Vensterschool SPT gaan we in de boven beschreven pilot onderzoeken hoe we invulling daaraan kunnen geven.

Plan: 'Sportieve School Stad.'

Gereed: mei 2010

2.3 Stad, waar sporttalenten hun talent kunnen ontwikkelen.

De ambitie

Het derde thema in deze sportvisie is de ambitie om kennisstad te worden op het gebied van topsport en talentontwikkeling. De stad Groningen is uniek in het enorm uitgebreide aanbod aan topsport- en talent vriendelijk onderwijs. De stad Groningen is met recht een *City of Talent* op sportgebied. We vinden het belangrijk hiervan gebruik te maken zodat Stadgers hun talenten kunnen ontdekken maar vervolgens ook ten volle kunnen ontwikkelen. Dat geldt in het bijzonder voor de zeer talentvolle sporters.

De richting

Groningen heeft talent voor topsport. Op korte termijn willen we een aantal keuzes maken die talentontwikkeling en in relatie daarmee de ontwikkeling van kennis op dat gebied ondersteunen. We willen met ons beleid sturen op talent- en kennisontwikkeling door te onderzoeken hoe we topsporters in de stad het best in onze sportaccommodaties kunnen faciliteren. We gaan alvast inspelen op de aanwezigheid van talentvolle sporters door in bepaalde accommodaties in de toewijzing voorrang te geven aan sporttalenten. Talentvolle topsporters moeten op het hoogste niveau kunnen spelen. We zijn heel blij met de topsportorganisaties in de stad, zoals FC Groningen, Capitals/Flames*, Lycurgus, NIC en de Grizzlies die zelfstandig functioneren en investeren in talentontwikkeling. We willen samen met andere partijen de mogelijkheden voor talentvolle topsporters om op het hoogste niveau te spelen uitbreiden.

We zetten middelen die beschikbaar zijn voor het ondersteunen van topsportevenementen specifiek in voor talentontwikkeling. Topsportevenementen subsidiëren we alleen nog als zij direct in verband staan met talentontwikkeling en talentvolle sporters. En de jaarlijkse sportstimuleringsprijs (een geldbedrag en een beeld van Jan Steen) wordt vanaf nu uitgereikt aan jonge topsporttalenten.

We gaan in gesprek met de sport, het onderwijs (zoals Rijksuniversiteit Groningen en Hanzehogeschool, Hanze Instituut voor Sportstudies) en het bedrijfsleven om inhoud te geven aan de kennisstad op het gebied van topsport en talentontwikkeling. Dit initiatief valt samen met rijksbeleid. Het rijk heeft Centra voor Topsport en Onderwijs en Nationale Training Centra (Accreditatiesysteem Topsportcentra, NOC*NSF, 2008) toegewezen, waaronder aan het CTO Noord Nederland. We zullen de komende tijd moeten aangeven welke rol Groningen binnen het CTO Noord Nederland op zich wil nemen.

Uitvoeringsprogramma 3: Talent voor Topsport

De geschetste ambitie en richting willen we vormgeven met de volgende acties:

- *Plan Talent voor Topsport*

Het komend jaar bepalen we met de partners in het CTO Noord Nederland hoe Groningen het beste haar aandeel aan het CTO Noord Nederland kan vormgeven. Daarvoor zetten we een kerngroep 'Talent voor Topsport' op, waarin de sport, het onderwijs, het bedrijfsleven en de gemeente zijn vertegenwoordigd. Deze kerngroep moet de basis leggen voor een structuur die aansluit op het CTO Noord Nederland.

Plan Talent voor Topsport

Gereed: oktober 2009

---

* Het basketbalteam dat op het hoogste niveau speelt, draagt de naam van de sponsor. Nu is dat Hanzevast Capitals. Met ingang van het seizoen 2009/2010 is dat GasTerra Flames. In de volksmond wordt het team 'Donar' genoemd.

▪ *Sturen op talentontwikkeling*

We ontwikkelen de komende twee jaar topsportbeleid dat gericht is op de ontwikkeling van Stadgers met bijzondere sportieve talenten. Daarop vooruitlopend willen we nu drie sturingsmiddelen inzetten:

- Voorrang bij toewijzing van accommodatie. We gaan bij de toewijzing van bepaalde sportaccommodaties op bepaalde uren sporttalenten voorrang geven
- Topsportsubsidies ten behoeve van talentontwikkeling. De subsidiemiddelen die beschikbaar zijn voor topsportevenementen kennen we alleen nog toe aan topsportevenementen als er een directe relatie is met talentontwikkeling in de stad.
- De jaarlijkse sportstimuleringsprijs reiken we vanaf nu uit aan jonge sporttalenten. De jaarlijkse sportpenningen voor bijzondere top- en breedtesportprestatie blijven bestaan. Topsportpenningen zijn bestemd voor individuele sporters of teams die op nationaal of internationaal niveau een 1^e, 2^e of 3^e plaats hebben behaald. Breedtesportpenningen zijn bestemd voor personen of organisaties die een bijzondere prestatie hebben geleverd. Het adviesorgaan voor de sport van de gemeente zal over deze twee prijzen adviseren.

Topsportnota Talentontwikkeling

Gereed: juni 2010

Hoofdstuk 3 – Randvoorwaarden

Naast de uitvoeringsprogramma's die gekoppeld zijn aan de drie paragrafen, willen we via twee aanvullende uitvoeringsprogramma's bijdragen aan gunstige randvoorwaarden om onze sportvisie te realiseren:

Sturen met Subsidies – We willen nadrukkelijker sturen met subsidies. Door subsidies gericht in te zetten willen we meetbare resultaten halen die bijdragen aan onze sportstimuleringsdoelen. Een eerste aanzet is al gegeven met het nieuwe tarieven- en subsidiebeleid: de nota *Sturen en Vereenvoudigen*.

Metten is Weten - Het monitoren en evalueren van het sportbeleid dient meerdere doelen. Beleidsmakers kunnen hiermee de uitvoering beter bewaken en bestuurders krijgen inzicht in hoeverre de voorgenomen doelen worden behaald. Daarnaast kan met het verzamelen van de relevante gegevens worden voldaan aan de verantwoordingsverplichtingen van de verschillende overheden. Tenslotte draagt monitoring bij aan een transparanter beleid en daarmee sluiten we aan bij een van de adviezen van de commissie Kouwenhoven. Wanneer we kijken naar de geformuleerde ambities en doelstellingen, willen we vooral weten welke *effecten* het sportbeleid hierop heeft. Daarnaast willen we ook zicht krijgen op de *resultaten* van het beleid. Deze informatiebehoefte wordt nader uitgewerkt in een set van indicatoren. Een aantal voorwaarden, middelen en oplossingen lopen als een rode draad door de bovenstaande hoofdstukken heen.

Samenwerken en versterken - Samenwerking is voorwaarde voor een effectief beleid op het gebied van sport en bewegen. Het is ondermeer nodig voor het intensief gebruik van de ruimte, om beter sport en beweegaanbod te realiseren en om het sporten en bewegen in de stad buiten en binnen de stad profiel te geven. Er zijn nog veel terreinen waar verbindingen kunnen worden gelegd. Daar waar de samenwerking al tot stand is gekomen, willen we kijken in hoeverre die samenwerking kan worden versterkt.

Meer meten en kennis delen - Een hulpmiddel om ons beleid uit te kunnen voeren is beter meten en de opgedane kennis te delen. We willen de ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen goed volgen. Daarom willen we om de vier jaar de Sportvisie 2010-2020 actualiseren op basis van een sportpeiling. In de sportpeiling volgen we de veranderingen in het sportieve gedrag van de Stadjes en de gevolgen voor de capaciteit van sportaccommodaties. De sportpeiling richten we op een zodanige manier in dat we vergelijkingen kunnen maken met landelijke gegevens. In de lijn van *Het akkoord van Groningen* willen we bij het ontwikkelen van beleid voor sport en bewegen gebruik maken van de kennis die onderwijsinstellingen in de stad in huis hebben.

Innoveren en specialiseren - We willen nieuwe kennis en ervaringen op het gebied van sport en bewegen toepassen. Effectief en intensief ruimtegebruik kan bijvoorbeeld omdat de sport innoveert (b.v. kunstgras). En we willen niet langer een versnipperd beleid, maar keuzes maken en ons specialiseren in laagdrempelige sportvoorzieningen voor iedereen, een kwalitatief goed beweegaanbod (0 – 19 jaar) en talentontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma 4: Randvoorwaarden

Sturen met Subsidies
Metten is Weten

Gereed: november 2009
Gereed: februari 2010

Hoofdstuk 4 – Participatie en communicatie

In kader van deze sportvisie spraken we in vier ‘Ronde tafel’ gesprekken rond de thema’s Sport & Ruimte, Sport & School, Sport & Economie en Sport & Vereniging. We spraken met de kenniskring Sport & Bewegen, (HIS en Rijksuniversiteit), de Adviescommissie voor de Sport en het sportplatform. Als laatste bijeenkomst organiseerden we een voltallige bijeenkomst in de Euroborg. De belangstelling, betrokkenheid en het enthousiasme voor de gesprekken was groot en de inbreng van de deelnemers draagt in grote mate bij aan deze sportvisie. In paragraaf 1.4 kunt u meer lezen over de inhoud van deze bijeenkomsten.

We willen dit contact met ‘het sportveld’ vasthouden. Daarom willen we in een inspraakperiode de reacties uit het veld horen. De inspraakperiode zal worden voorafgegaan door een informatieavond.

Maar we willen de contacten ook een vervolg geven door eenmaal per jaar een rondetafelgesprek rond een sportief thema te houden. En we gaan eenmaal per jaar een voltallige bijeenkomst houden om de voortgang van de sportvisie te bespreken, ervaringen en nieuwe ontwikkelingen uit te wisselen en vooral elkaar ontmoeten. Samen met HIS en Rijksuniversiteit willen we een kenniskring rond het thema sport en bewegen vormgeven om kennis op het gebied van sport en bewegen uit te wisselen.

De sportvisie gaan we ook intern toelichten. Zo volgt er een (lunch)bijeenkomst waarbij we de sportvisie toelichten en wordt er op Gé-net aandacht besteed aan de sportvisie. Ook zullen we de dienstbode gebruiken om het belang van de sportvisie voor de gemeente Groningen onder de aandacht te brengen. Ook zullen we rondom de vaststelling van de sportvisie aandacht van de media vragen (o.a. via persbericht).

In 2008 is op initiatief van het veld een Sportplatform opgericht. Het doel van het platform is om zowel gevraagd als ongevraagd adviezen uit te brengen over het gemeentelijke sportbeleid. We zijn blij met dit initiatief. Omdat we hechten aan efficiëntie en duidelijkheid koppelen we de Adviescommissie voor de Sport en het Sportplatform aan elkaar. De Adviescommissie blijft het adviesorgaan voor het college. In de Adviescommissie zitten leden uit het Sportplatform. Het Sportplatform, waarin alle geledingen van de sport zijn vertegenwoordigd, functioneert als klankbordgroep voor de Adviescommissie. In gezamenlijkheid zullen de Adviescommissie en het Sportplatform zich actief opstellen en eigen initiatieven ontplooiën.

De komende periode willen we in het kader van de uit te voeren programma’s gesprekken aangaan: met de schoolbesturen als het gaat om de combinatiefuncties en de ‘**Sportieve School Stad**.’; met de gebruikers van de sportparken als het gaat om de visies per sportpark, om te beginnen met de gebruikers van Sportpark Corpus den Hoorn; met de gebruikers van sportaccommodaties over de uitkomsten van het capaciteitsonderzoek. En we stellen, zoals gezegd, een kerngroep in die invulling moet gaan geven aan het Talent voor Topsport in de stad Groningen en de ontwikkeling van Groningen als ‘City of SPORT Talent’.

Ten slotte willen we de digitale nieuwsbrief *Sport en Bewegen*, die in het kader van *Sport in Beeld* en de sportvisie in het leven is geroepen structureel maken en het loket dat er is voor sporters in de stad voortzetten.

Financiën

We willen wijzigingen in beleid financieren door herverdeling van middelen. Vanaf 2011 reserveren we budget om projecten ter stimulering van bewegen en tegengaan van overgewicht te handhaven en voldoende accommodatiecapaciteit te bieden.

Begroting Sport: Gemeentelijke bijdrage (exclusief reservering mutaties)

Sportaccommodaties		€ 5.880.000	
Zwembaden/Kardinge		€ 8.054.000	
	Totaal accommodaties		€ 13.934.000
Sportondersteuning			€ 1.944.000
	Totale sportbegroting		€ 15.878.000

Saldo Sportondersteuning

Lasten	€ 2.909.000
Baten	€ 965.000
Saldo	€ 1.944.000

Totaal Lasten		€ 2.909.000
Overhead en Salarissen	€ 329.000	
Rente en afschrijving	€ 36.000	
Ten Boer	€ 45.000	
BOS	€ 900.000	-€1.310.000
Besteedbare middelen		€ 1.599.000

Totaal baten		€ 965.000
Rijkssubsidies	€ 450.000	
Co - financiering	€ 450.000	
Rentevergoeding (instellingen)	€ 7.000	
Ten Boer	€ 45.000	
Overig	€ 13.000	

Sportondersteuning: € 1.599.000

1. Vaste doeluitkering aan het zwembad Hoogkerk		€ 115.000
2. Budget ten behoeve van ondersteuning sportverenigingen		
	a. Basissubsidie sportaccommodaties	
	b. Jeugdsubsidie sportaccommodaties	
	c. Versterken verenigingsstructuur	
	d. Stimulering mensen met een beperking	
	Totaal 2.	€ 1.016.000
3. Budget ten behoeve van Topsport		
	e. Talentontwikkeling	
	f. Accommodatiesubsidie t.b.v. Topsport Martiniplaza	

	g. Sportprijs en Sportpenningen		
		Totaal 3.	€ 165.000
4.	Budget ten behoeve van Innovatiesubsidie		
5.	Budget Stimulering Sport en Bewegen		
6.	Overige budgetten zoals:		
	h. Budget ten behoeve van onderzoek		
	i. Werkbudget Adviescommissie		
		Totaal 4,5,6	€ 303.000

Toelichting besteedbare middelen:

Ad.1. Is een doelsubsidie ten behoeve van het Zwembad Hoogkerk

Ad.2. De basis- en jeugdsubsidies en 'stimulering mensen met een beperking' zijn structureel, 'versterken verenigingsstructuur' incidenteel.

Ad.3. Totaalbedrag ten behoeve van topsport blijft gelijk, we gaan de middelen talentontwikkeling anders inzetten.

Ad.6. We reserveren geld voor het doen van onderzoek zoals de sportpeiling en visies per sportpark.

Binnen de besteedbare middelen sportondersteuning zitten niet de Bslim-projecten in het kader van de rijksregeling 'Buurt, Onderwijs en Sport' (BOS). Het gaat om een tijdelijke rijksregeling. De laatste van de negen projecten eindigt eind 2010. De totale begroting van BOS-projecten in de stad bedraagt 900.000 euro. Daarvan wordt de helft gefinancierd door het rijk en co-financiering is opgebouwd uit middelen uit jeugdbeleid, sportbeleid, Provinciale middelen en het Nieuw Lokaal Akkoord.

De rijksregeling BOS heeft opvolgers in de vorm van de structurele uitkering 'Combinatiefuncties' en de tijdelijke regeling 'Nationaal Actieplan Sport en Bewegen' (NASB). Het komende jaar onderzoeken we hoe we de 'Combinatiefuncties' (s) en het 'Nationaal Actieplan Sport en Bewegen' (i) op vergelijkbare wijze kunnen co-financieren als we dat bij de BOS regeling deden.

In principe willen we na 2010 kunnen starten met een complete en goed onderbouwde aanpak op het gebied van combinatiefuncties. Hetzelfde geldt voor het NASB.

Willen we voldoen aan de vraag naar meer capaciteit voor sportaccommodaties, zoals omschreven in het capaciteitsonderzoek 'Meer ruimte voor sport in Groningen', dan zullen we daarvoor in de periode 2011 – 2016 extra geld moeten reserveren.

In Bijlage 5 wordt een nadere toelichting gegeven op de 'Combinatiefuncties', het NASB en de vraag naar meer capaciteit voor sportaccommodaties.

Samenvatting

We willen dat Groningen een aantrekkelijke stad is om te sporten en te bewegen. We investeren al jaren in de sport, omdat we sport belangrijk vinden voor de stad. Wij streven er naar om zoveel mogelijk mensen aan het sporten te houden en te krijgen. We geloven dat sporten bovendien bijdraagt aan verbinding tussen Stadgers, mensen sterkt in hun ontwikkeling, helpt in de strijd tegen overgewicht, het wonen in de stad aantrekkelijk maakt en kansen biedt om uit te blinken. In deze *Sportvisie* maken we voor de nieuwe collegeperiode duidelijk welke keuzes we maken en waar (extra) geld, of verschuiving van financiële middelen noodzakelijk is.

Groningen heeft als centrumstad van het noorden een zeer gedifferentieerd aanbod van sporten en sportvoorzieningen. Groningen is een intense en compacte stad waar voorzieningen op korte afstand liggen. De druk op de ruimte is groot en daarbij is de sport een 'ruimtevreter'. De vraag naar meer ruimte voor sport en bewegen zal echter groeien. De kern van ons sportbeleid is dat iedere Stadger het *plezier* in sport- en bewegen kan of heeft ervaren en te allen tijde de keuze voor sport en bewegen kan maken. Drempels om dichtbij in de wijk of daarbuiten als sporter, vrijwilliger of supporter anderen te ontmoeten zijn zo laag mogelijk. Er zijn voldoende aantrekkelijke, bereikbare en betaalbare voorzieningen en de verschillende sportaanbieders zijn zeer toegankelijk. Alle Stadgers kunnen hun talent voor sport en bewegen ontdekken en talentvolle Stadgers kunnen hun talenten verder ontwikkelen.

Het sportbeleid bestaat daarmee uit drie thema's:

1. ***Dat beweegt Stad.*** - We willen dat zo veel mogelijk Stadgers in beweging komen en plezier beleven aan sporten en bewegen. We richten ons op het prikkels geven aan sportaanbieders om mensen te stimuleren tot sporten en bewegen. Voldoende, geschikte, nabije en veilig te bereiken ruimte is doorslaggevend voor deelname aan sporten en bewegen. Sportieve openbare ruimte én openbare sportieve ruimte, daar willen we naartoe. Om dit te realiseren leggen we de komende twee jaar de kaders voor een sportieve inrichting van de stad vast en bepalen we hoe we inspelen op de conclusies van een recent capaciteitsonderzoek. We ontwikkelen een beheersplan waarin staat beschreven hoe we kunnen garanderen dat onze sportaccommodaties schoon, heel en veilig zijn. De komende jaren ontwikkelen we bovendien voor elk van onze sportparken en de drie sportknooppunten een visie om te komen tot moderne sportparken die vol in bedrijf zijn. Ook gaan we onze aandacht richten op moderne sportverenigingen die bestand zijn tegen de eisen van deze tijd. In deze visie op sport en bewegen willen we uiteraard bijdragen aan een duurzame stad.
2. ***Stad waar iedereen zijn sportieve talent kan ontdekken*** - Door kinderen een goede basis te geven, vergroten we de kansen op een leven lang plezier in sporten en bewegen, op een actieve en gezonde leefstijl en op versterking van de sociale ontwikkeling en schoolprestaties van kinderen. Deze ambitie kunnen we realiseren door te koersen op het versterken van de kwaliteit van het sport- en beweegaanbod. We gaan met schoolbesturen afspraken maken over de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en de mogelijkheden voor sporteducatie. De nieuwe rijksregeling 'Brede school, sport en cultuur' biedt kansen op het gebied van sport, jeugd en onderwijs. Die kansen gaan we met de inzet van combinatiefunctionarissen benutten. En scholen, schoolsportclubs en zgn. satellietverenigingen die afspraken met ons willen maken over de kwaliteit van het beweegaanbod willen we de titel 'Sportieve School Stad.' geven, met bijbehorende ondersteuning.
3. ***Stad waar sporttalenten hun talent kunnen ontwikkelen*** - Het derde thema in deze sportvisie is de ambitie om kennisstad te worden op het gebied van topsport en talentontwikkeling. De stad Groningen is met recht een *City of Talent* op sportgebied. We willen met ons beleid sturen op talent- en kennisontwikkeling door te onderzoeken

hoe we topsporters in de stad het best in onze sportaccommodaties kunnen faciliteren. We willen middelen die beschikbaar zijn voor het ondersteunen van topsportevenementen specifiek inzetten voor talentontwikkeling. We willen de komende tijd in gesprek met de sport, het onderwijs en het bedrijfsleven om inhoud te geven aan de kennisstad op het gebied van topsport en talentontwikkeling. Dit initiatief valt samen met rijksbeleid om in Nederland te komen tot zogenaamde topsportcentra.

We willen nadrukkelijker sturen met subsidies. Door subsidies gericht in te zetten willen we meetbare resultaten halen die bijdragen aan onze sportstimuleringsdoelen. In de visie wordt onderscheid gemaakt tussen structurele subsidies (basis- en jeugdsubsidies en subsidie voor mensen met een beperking) en incidentele subsidies (innovatiesubsidie en topsportsubsidie). Tenslotte wordt er meer werk gemaakt van het meten van effecten en resultaten van sportbeleid, onder andere door het invoeren van een vierjaarlijkse sportpeiling.

De totale sportbegroting voor 2009 bedraagt € 15.878.000, waarvan € 13.934.000 bestemd is voor accommodaties en € 1.944.000 voor sportondersteuning. Van dit bedrag is €1.599.000 vrij besteedbaar. We kiezen er voor wijzigingen in beleid te realiseren door re allocatie van bestaande middelen. De rijksmiddelen 'Combinatiefuncties' en NASB willen we inzetten als vervolg op de Bslim-projecten en op vergelijkbare wijze cofinancieren. Als het gaat om uitbreiding van sportaccommodaties ligt er tussen 2011 en 2016 een opgave.

Literatuurlijst

- Rapport 'Van 60 naar 75, bouwstenen voor een beleid gericht op een hogere sportdeelname', W.H.J. Mulier instituut, 2008
- Rapport 'Wat kinderen beweegt' - Nicis Institute, 2007
- TNO-onderzoek (Kinderen in prioriteitswijken, 2005)
- Noordelijk Verenigingsonderzoek, Samenwerkende Sportraden, 2007).
- Jeugdpeiling, 2006
- Raadsbrief 'Voortgang Bslim' 2008

Bijlage 1

Hoe ziet het sportveld in Groningen er uit?

Het speelveld van de sport in de stad Groningen is groot en gevarieerd. Er zijn veel sportverenigingen, sportopleidingen, particuliere sportaanbieder. Het aanbod aan sport en sportaccommodaties in de stad is groot.

Aanbieders:

Sportverenigingen	320 – 350
Gemeente Groningen	Zwemles; Schaatsles; Cursussen Tennis, Squash
Particuliere sector	Sportspecifiek: 21 bedrijven, sportgerelateerd houden 150 bedrijven zich met sport bezig.

Sportintermediairs:

MJD	Buurtsportwerkers
Huis voor de Sport	Sportconsulenten
Vensterscholen/wijken	Brede vakdocenten

Opleidingen met sportaanbod:

Primair onderwijs	Basisscholen (36), Speciaal onderwijs (15)
Voortgezetonderwijs	V.O. (9), Speciaal (14), Praktijk (3)
Middelbaar beroeps onderwijs (3), Alfa, Noorderpoort, AOC Terra (Sport is binnen het MBO niet verplicht)	
Hoger onderwijs (3), Hanzehogeschool, Stendenhogeschool, Rijksuniversiteit Groningen	

Beroepsopleidingen Sport:

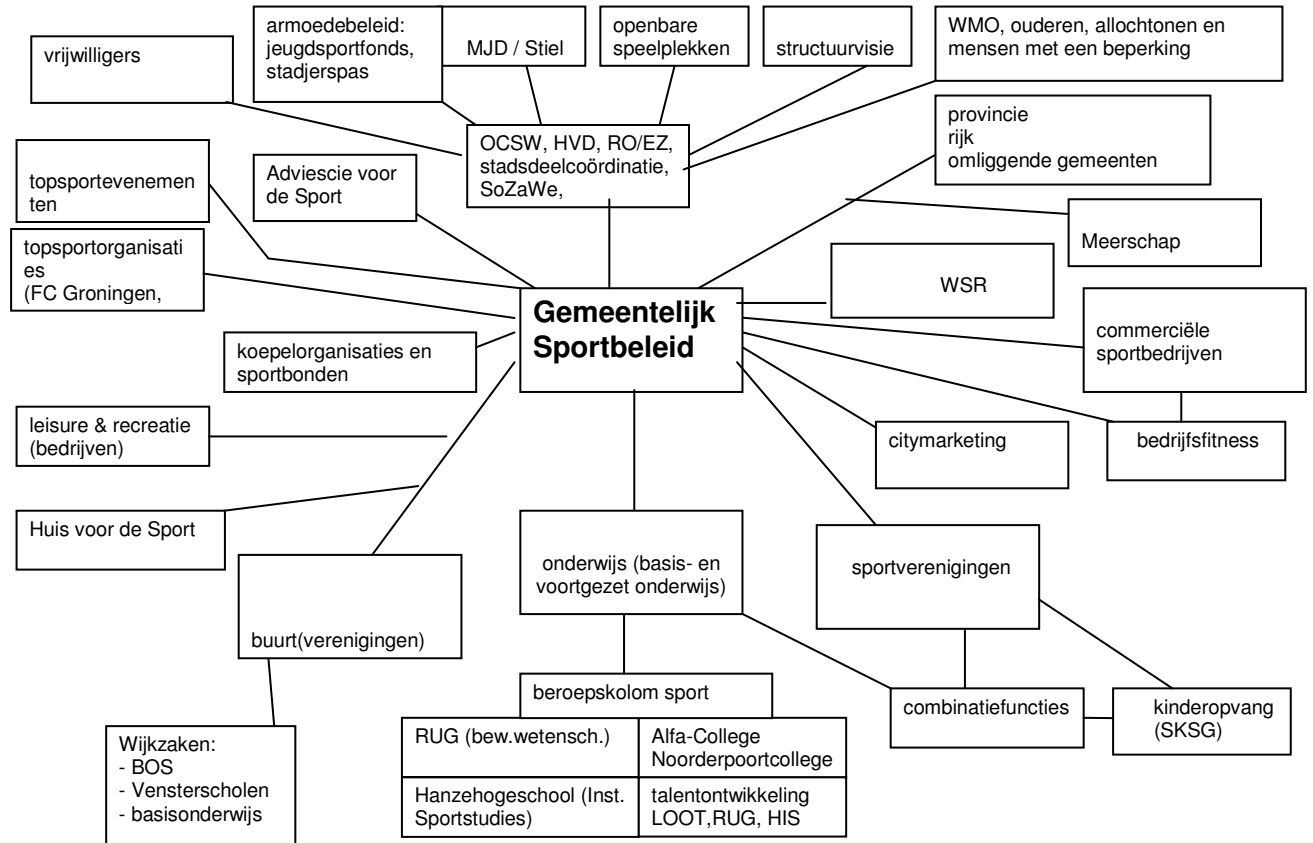
MBO	Alfacollege, Noorderpoortcollege
HBO	Hanzehogeschool/HIS
Rijksuniversiteit	Bewegingswetenschappen, Universitair Centrum Sportgeneeskunde

Sportaccommodaties:

Sportparken	Gemeente (11 parken met 87 velden), ACLO (6 velden)
Sporthallen	Gemeente (7), Onderwijs (4)
Gymnastieklokalen	Basisscholen (18), V.O.+speciaal onderwijs (32) MBO (8)
Zwembaden	Openlucht (1 gem., 1part.), Overdekt (2 gem., 5 part.)
Tennisvoorzieningen	Openlucht (6), Overdekt (2), Openbaar (7)
Fitnessvoorzieningen	Particulier (10)
Openbare sportveldjes	Basketbal, Panna, Voetbalkooi/veldjes, Cruiff Court, Krajicek Playgrounds, skatevoorzieningen (6, waarvan 1 overdekt)
Recreatiegebieden	5
Overige sportcentra	Denksport, Atletiekbaan, drafbaan, Sionskerk, Wielerbaan
Particulier aanbod	Klimhal, Pitch &Putt, Beach volleybal, Outdoor, Skihal, Kartbaan, Snooker/biljart, vechtsporten etc.

Bijlage 2

Het sportieve netwerk in de stad

Bijlage 3

Onderzoek en ontwikkelingen rond ruimte voor de sport

We hebben onderzocht wat de komende jaren nodig is aan ruimte voor de georganiseerde veld- en zaalsport in Groningen. Het onderzoek gaat in op de ruimtebehoefte per stadsdeel (voor de grote sporten) en de ruimtebehoefte voor de verschillende sporten en is vevat in de nota 'Ruimte voor sport in Groningen' (Mulier instituut 2008).

De belangstelling voor het **voetballen** is de afgelopen jaren toegenomen. Daardoor ontstond een grote druk op de wedstrijd- en trainingscapaciteit. De groei van voetbalverenigingen zit vooral bij de op zaterdag spelende jeugd. Daarnaast is er ook, in tegenstelling tot het landelijke beeld, een verschuiving van het zondag- naar het zaterdagvoetbal waar te nemen. De druk op de wedstrijdcapaciteit is alleen op zaterdag.

Een belangrijk deel van de investeringen in 'Sport op Orde' (raad februari 2008) zijn gereserveerd voor het uitbreiden van voetbalcapaciteit door aanleg van extra kunstgrasvelden. Hiermee verwachten we tot 2020 voldoende voetbalcapaciteit te hebben, echter met één uitzondering. Op Sportpark Esserberg zal ondanks de aanleg van een extra kunstgrasveld de vraag naar wedstrijd- en trainingsfaciliteiten het aanbod overtreffen. Met betrekking tot de totale voetbalcapaciteit in Groningen-Zuid is er sprake van overcapaciteit.

De trend van de afgelopen jaren, dat **hockey** sterk groeit, zal zich nadrukkelijk doorzetten. Dat vertaalt zich naar een groeiende vraag naar hockeyvelden. Ook de vraag naar tennisvelden zal de komende jaren toenemen.

Voor de sporten **atletiek, korfbal, rugby, honk- en softbal** verwachten we tot 2020 voldoende capaciteit aan sportaccommodaties beschikbaar te hebben.

De belangstelling voor de **zaalsporten** zal de komende jaren toenemen. Het tekort aan ruimte voor binnensporten loopt in de periode 2010 – 2020 op. De capaciteit voor recreatiesport is op dit moment voldoende, omdat de sporthal van de voormalige ALO in Corpus den Hoorn nog in gebruik is; sporthal 'De Brug' is aangekocht; en door de bouw van nieuwe hallen door de Hanzehogeschool en het Alfacollege.

In het onderzoek is het zwemwater niet meegenomen. In maart 2007 besloten we op basis van prognoses de bestaande hoeveelheid gemeentelijk water ten behoeve van het **zwemmen** te handhaven voor de komende 10 jaar en over te gaan tot renovatie van het Helperbad.

Op termijn zal het nodig zijn inzage te krijgen in de ontwikkelingen van het zwemmen in de stad. Landelijke trends geven een stagnatie van het zwemmen aan.

Sporten die we niet hebben meegenomen in ons onderzoek, maar waarvan de landelijke trends sterke groei aangeven zijn **golf** en **watersport**. Er is ook een sterke ontwikkeling van nieuwe sporten, de **beachsporten** bijvoorbeeld. De volleybal en voetbal varianten kennen we, maar niet alleen Rivaldo en Ronaldo bewegen zich door het mulle zand, ook Teun en Taeke hockeyen er en handbal heeft zijn strand variant. En kent u sporten als Flag Football en Padel?

Het komende jaar bepalen we hoe we inspelen op de conclusies van het capaciteitsonderzoek. De belangrijkste knelpunten:

- Een tekort aan capaciteit voor voetbal op Sportpark Esserberg na 2010. Het uitgangpunt is dat uitbreiding van voetbalcapaciteit wordt opgelost binnen de bestaande sportparken.
- Behoeftte aan extra kunstgras hockeyvelden in verband met groei van hockey. Per direct één veld oplopend tot 5 in 2020. Uitbreiding van velden buiten Sportpark Corpus den Hoorn is onvermijdelijk. We gaan onderzoeken of vanwege de spreiding, een deel van de benodigde extra capaciteit kan worden gerealiseerd in Meerstad en de mogelijkheid onderzoeken voor een nieuwe vereniging aldaar.
- Behoeftte aan extra tennisbanen in verband met groei van tennis, oplopend tot tien in 2020. Uitbreiding is mogelijk in Meerstad.
- Tekort van één sporthal door sluiting van de 'oude ALO Sporthal', oplopend tot twee in 2020. Een van de twee sporthallen willen we realiseren in Meerstad. Verder onderzoeken we de mogelijkheid van het realiseren van sportzalen, geschikt voor recreatief gebruik.

Bij deze bijlage hoort het rapport *Ruimte voor sport in Groningen*, opgesteld door W.J.H. Mulier instituut, bestaande uit:

- Een vraag-aanbod analyse van buitensport- en binnensportaccommodaties 2008 – 2030.
- Adviesrapport

Bijlage 4

Inventarisatie beschikbaarheid accommodaties bewegingsonderwijs voor scholen in Groningen Stad.

Samenvatting

We hebben een inventarisatie gedaan naar de beschikbaarheid van accommodaties voor bewegingsonderwijs voor scholen in Groningen Stad. Alle scholen zijn aangeschreven. De respons was 60% (51 van 85 scholen). Er vanuitgaande dat scholen die knelpunten ervaren zich melden, zijn de belangrijkste ervaren knelpunten van scholen[†] rond gymnastiekaccommodaties in beeld gebracht. Uit de inventarisatie blijkt, dat een vierde van alle scholen knelpunten ervaart en/of zich zorgen maakt over de accommodatie voor bewegingsonderwijs. Voor deze scholen, hun leerlingen en schoolbesturen kunnen de knelpunten soms erg lastig en frustrerend zijn. De knelpunten vragen om een oplossing.

Hoewel de gemeente betrokken is bij de toewijzing van accommodatie, zijn we niet altijd partij in de problematiek achter de knelpunten. Zo blijkt dat waar verandering ontstaat, bijvoorbeeld de inroostering of locatie, de scholen dikwijls problemen ervaren. De huisvestingsverordening is echter het uitgangspunt. Een school kan natuurlijk wel meer uren wensen dan de verordening aangeeft.

Een analyse van de ervaren knelpunten laat zien waar gemeente een rol heeft en invloed kan uitoefenen om bij te dragen aan een oplossing. De analyse laat ook zien, waar een taak ligt voor schoolbesturen en waar situaties zijn, die helaas zijn zoals ze zijn. Concreet levert de analyse onderstaande knelpunten op waarbij de gemeente een rol vervult.

- Er zijn twee scholen die een groot knelpunt ervaren. De gemeente zoekt mee naar een oplossing:

1. Borgman-school.

Veroorzaakt door de binnenstadsproblematiek (de sluiting van drie gymzalen op het CIBOGA –terrein in 1998), moet deze school al jaren met de bus naar gymnastiekaccommodaties vervoerd worden. Dit is vervelend voor de betrokkenen en onwenselijk. Er wordt hard aan een oplossing gewerkt. De bouw van een gymnastiekzaal is meegenomen in het nieuwbouwplan voor de Borgman-school.

2. Werkmancollege.

Het Werkmancollege ervaart een knellende problematiek. De sloop en nieuwbouw van een gymnastiekaccommodatie geeft grote druk op het gebruik van de gymnastiekaccommodaties van het Werkman. De verouderde en (te) kleine zaal plus het busvervoer naar de alternatieve gymnastieklocatie (voormalig ALO-gebouw) als vervanging van het inmiddels gesloopte gymnastieklokaal, leggen het Werkmancollege een zware druk op. Momenteel

---

[†] Van het MBO is geen enkele reactie ontvangen. Daarom wordt er vanuit gegaan dat hier geen substantiële knelpunten liggen.

is er overleg tussen de school en de gemeente en worden de mogelijkheden onderzocht.

- Er zijn twee tijdelijke knelpunten. Aan beiden wordt gewerkt:

1. Nassauschool

Er zijn verschillende gymzalen beschikbaar binnen 1 km, maar de inroostering is roostertechnisch een probleem. Dit knelpunt is tijdelijk en wordt opgelost in de bouw van de vensterschool of realisering van een gymnastiekaccommodatie bij de Morgensterflat.

2. Scholen getroffen door brand Lewenborg.

Vier scholen moeten nu verder reizen voor hun lessen bewegingsonderwijs. Nieuwbouw van de door brand getroffen sporthal staat op stapel. Naar verwachting is de nieuwe hal in september 2010 beschikbaar en zijn de problemen voor deze scholen opgelost.

- Er zijn twee relatief kleine knelpunten, die naar verwachting met huidige capaciteit oplosbaar zijn of met enige creativiteit opgelost kunnen worden. Dit betreft De Tamarisk en de Hart de Ruyterschool.

De inventarisatie naar knelpunten is mede gestart om na te gaan of er een specifiek tekort aan accommodaties bewegingsonderwijs is in de wijken. Onze conclusie luidt, dat er voor de binnenstad nog steeds een tekort is van 1 tot 2 zalen. Voor Groningen Zuid lijken er geen substantiële problemen te bestaan voor het basis-, voortgezet en speciaal onderwijs.

Bijlage 5

Toelichting op de rijksmiddelen en de sportaccommodaties

Sportondersteuning:

Bslim

Op dit moment lopen er Bslim projecten in negen wijken.

De lasten voor deze projecten op jaarbasis:		€ 900.000
De baten voor deze projecten op jaarbasis:	Rijkssubsidie	€ 450.000
	Co- financiering	€ <u>450.000</u>
		€ 900.000

De Bslim projecten zijn opgestart om de sportsector te versterken en de bewegingsarmoede en het overgewicht tegen te gaan. De Bslim projecten lopen in 2010 af, omdat de rijkssubsidie stopt. Gezien de knelpunten bij sportverenigingen en het probleem van de bewegingsarmoede en het overgewicht, willen we een vervolg geven aan de Bslim projecten. Het rijk heeft een uitkering en een regeling in het leven geroepen die we willen inzetten voor het vervolg op Bslim. Het gaat om de uitkering, impuls brede school, sport en cultuur (hierna 'Combinatiefuncties') en de regeling het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB)

Combinatiefuncties

Het gaat om een structurele uitkering die er op is gericht kinderen en jongeren via de brede school meer te laten sporten en actief in contact te brengen met cultuur en om sportverenigingen sterker te maken. Het rijk wil dit stimuleren door mee te financieren aan combinatiefuncties tussen (brede) school, sportverenigingen en culturele instellingen. Het rijk financiert de combinatiefuncties voor 40%. Zij doen dat tot een maximum van 20,6 fte. De gemeente is verantwoordelijk voor de financiering van 60% van de kosten. In 2012 maakt het rijk een definitieve balans op: het rijk maakt een afrekening en stelt het definitieve bedrag op dat de gemeente krijgt op basis van het aantal gerealiseerde combinatiefuncties. Tot die tijd kan de gemeente tot aan het max. 20,6 de combinatiefuncties regelen.

Rekenvoorbeeld:

Kosten voor één fte.:	€ 45.000 (normbedrag)
Rijksbijdrage:	€ 18.000 (40%)
Co-financiering:	€ 27.000 (60%)

In 2012 zou dat bij maximaal gebruik van door het rijk te financieren combinatiefuncties betekenen:

Rijksbijdrage:	€ 370.800
Co-financiering:	€ <u>556.200</u>
Totaal:	€ 927.000

De richtlijn van het rijk is 50% van de functies in de sportsector, 44% binnen het primair- en voortgezet onderwijs en 6 % in de cultuursector.

De komende twee jaren gaan we in een pilot onderzoeken welke functies we kunnen inzetten in de sport (als vervolg op de Bslim projecten), het onderwijs en bij cultuur. Tegelijkertijd onderzoeken we hoe we de regeling op vergelijkbare wijze kunnen co-financieren als de BOS regeling.

NASB

Het rijk wil samen met de gemeenten en de sportsector een impuls geven aan het realiseren van beweeginterventies. Het NASB is een tijdelijke maatregel, van 2010 – 2014. Het bedrag waar de gemeente recht op heeft is opgebouwd uit een bedrag per inwoner, in vier termijnen een bedrag van € 195.807 (totaal € 783.228). De gemeente is verantwoordelijk voor co-financiering met een zelfde bedrag. De komende tijd zoeken we uit of we de rijksmiddelen kunnen co-financieren en hoe we deze regeling kunnen inzetten als vervolg op Bslim projecten.

Sportaccommodaties

In het adviesrapport bij de sportvisie staat dat als gevolg van bevolkingsprognoses en groei in sportdeelname gedurende de periode 2011 – 2016 er behoefte ontstaat aan:

- het omzetten van twee natuurgrasvelden voetbal in twee kunstgrasvelden,
- de aanleg van twee kunstgras hockey velden,
- een nieuwe sporthal.

Een zeer globale raming van de kosten voor de aanleg van vier velden is 2,4 miljoen euro en voor de sporthal 3,5 miljoen euro, totaal 5,9 miljoen euro (huidige prijspeil).

Hockeyvelden en sporthal/zalen maken onderdeel uit van de totale voorzieningen in Meerstad. De kosten zijn opgenomen in de begroting van de gemeenschappelijke regeling Meerstad. Twee voetbalvelden en een hockeyveld zouden op de bestaande accommodaties moeten komen, totale kosten 1,8 miljoen euro.

De 5,9 miljoen zijn de incidentele kosten. Daarnaast zijn er de structurele kosten, de middelen die nodig zijn voor onderhoud van de extra sportaccommodaties (areaaluitbreiding).

Bijlage 6

Planning uitvoeringsprogramma's

2009

Voorstel NASB	Gereed: juni 2009
Visie op Sportpark Corpus den Hoorn	Gereed: september 2009
Pilot Combinatiefuncties	Start: september 2009
Visie op Recreatiegebied Kardinge	Gereed: november 2009

2010

Beleidsregels: normen, beheer, tarieven, toewijzing	Start: februari 2010
Sturen met Subsidies	Gereed: juni 2010
Plan Talent voor Topsport	Gereed: oktober 2010

2011

Vervolg Bslim Plan Combinatiefuncties	Gereed: januari 2011
Meten is Weten	Gereed: juni 2011
Plan voor de moderne sportvereniging	Gereed: december 2011

2012

Plan: 'Sportieve School Stad.'	Gereed: februari 2012
Topsportnota Talentontwikkeling	Gereed: juni 2012
Plan van aanpak Capaciteitsonderzoek	Gereed: juni 2012
Plan: 'Kaders voor een sportieve inrichting' (incl. accommodaties bewegingsonderwijs)	Gereed: november 2012

Jaarlijks

<u>Visie per sportknooppunt/ sportpark</u>	<u>Elk half jaar een visie</u>
<i>Sportknooppunt Corpus den Hoorn</i>	2009
<i>Visie Kerngebied Kardinge</i>	2009
Sportknooppunt Zernike	2011
Sportpark Esserberg	2010
Sportpark Hoogkerk (Bij V.school & woonwagencamp)	2010
Sportpark 't Noorden	2011
Sportpark De Parrel	2012
Sportpark Stadspark (Velocitas, de Vogels, Gr. Atletiek)	2012
Sportpark Coenderborg en Sportpark De Wijert	2013
Sportpark Vinkhuizen	2013

Bijlage 7

activiteit	resultaatafspraak	doelgroep	Deeln.	Frequentie Per jaar	wijken
Club Extra	beweegachterstand	6-10	6 -10	40 x (wekelijks)	4
MRT 1 op 1 en groepsaanpak	beweegachterstand	8 - 10	4 – 10	20 x	
Bslimkids	Bewegen overgewicht	8-10	8	12 x (3 maanden)	7
Sportcursus aanbod Ladder	bewegen	4-15		10 - 15x	9
Koorensport wijk sportclub	bewegen	4 - 13	10 - 15	40 x	1
Sportinstuif	bewegen; fairplay, voeding	4-12	40 -120	25 x (winter)	3
Bslim scoort voor gezondheid	Sporten met toppers fairplay, voeding	10-12	300	1x	4
Top-breedtesportcombis: Beachvolley 4 Mijl In2 Athletics Eurovoetbal	bewegen	4 - 19	30 - 500		
Topsportclinics Capitals Gijs Grizzlies Lycurgus	bewegen	4-15	10 - 40	1 x	9
Samenwerking sportclubs: Proeftuin Caribe Santelli VVK	Bewegen fairplay	4 - 19	10 – 50	1 x	9
Streetsports Voorronde -> finale Straatvoetbal Streettennis	Bewegen fairplay	8 - 18	10 - 40	1x	9
peutersportdag	Bewegen voeding	0-4	20 -80	1 x	3
fruitabonnement	voeding	4-19	10 -100	40 x	9
Snoepbeleid sportkantine	voeding	4 --13	40 – 120		2
weerbaarheid: WIBO De ander ben je zelf	Faiplay bewegen	10-14	10 – 30		
vakantiesport	fairplay; bewegen	10-19			
Aansluiten wijkevents: Sportdag Lentekriebels pallaver	Bewegen Voeding fairplay	0 – 100	50 - 500	1 x	9
Aansluiten land. itiatieven: nat. sportweek straatspeeldag, juniorhartdag, whoZnext	Bewegen Voeding fairplay	0 – 100	50 - 500	1 x	9
gezondheidsweek	S&B, voeding	4-19			3
beweegkriebels	professionalisering	20 - 50	15	3x	4
teambuilding Bslim	professionalisering	20-50	5-15	1x	8
leerwerkplaats HIS	professionalisering				9
Leerwerkplaats Alfa	professionalisering				9

Betreft: Activiteitenoverzicht Bslim

Datum: 12 mei 2009

Auteur: Jolanda de Vries, projectleider Bslim - Huis voor de Sport Groningen